

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Факультет (ННІ) Землепорядкування

ПОГОДЖЕНО

Декан факультету

Землепорядкування

(назва факультету)

к. е. н., доц. _____ Шевченко О.В.

(підпис) (ПБ)

„__” _____ 2025 р.

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри

Землепорядного проектування

(назва кафедри)

д-р екон. наук, проф. _____ Мартин А.Г.

(підпис) (ПБ)

„__” _____ 2025 р.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**на тему: Удосконалення методів інвентаризації земель
сільськогосподарських підприємств на прикладі ПСП «Сновський» в
межах території Сновської територіальної громади Корюківського
району Чернігівської області**

Спеціальність

G18 «Геодезія та землеустрій»

(код і назва)

Освітня програма

Геодезія та землеустрій

(назва)

Орієнтація освітньої програми

Освітньо-професійна

(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

Гарант освітньої програми

д-р екон. наук, професор

(науковий ступінь та вчене звання)

_____

(підпис)

Андрій МАРТИН

(ПБ)

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи

д-р екон. наук, професор

(науковий ступінь та вчене звання)

_____

(підпис)

Олександр ЧУМАЧЕНКО

(ПБ)

Виконав

_____

(підпис)

Дмитро ЛЄПЄВ

(ПБ)

КИЇВ – 2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Факультет (ННІ) Землепорядкування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри Землепорядного проектування

д-р екон. наук, професор _____ Мартин А.Г.

(науковий ступінь та вчене звання) (підпис) (ПІБ)

„__” _____ 2025 р.

З А В Д А Н Н Я

**ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
ЗДОБУВАЧУ**

Лепєєв Дмитро Анатолійович

Спеціальність G18 «Геодезія та землеустрій»
(код і назва)

Освітня програма Геодезія та землеустрій
(назва)

Орієнтація освітньої програми Освітньо-професійна
(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

Тема магістерської кваліфікаційної роботи Удосконалення методів інвентаризації земель сільськогосподарських підприємств на прикладі ПСП «Сновський» в межах території Сновської територіальної громади Корюківського району Чернігівської області

Затверджена наказом 2026 «С» від «18» листопада 2024 р.

Термін подання завершеної роботи на кафедру за 10 днів до захисту
(рік, місяць, число)

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи

Перелік питань що підлягають дослідженню:

- 1.
- 2.
- 3.

Перелік графічного матеріалу (за потреби)

Дата видачі завдання «20» листопада 2024 р.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи _____ Чумаченко О.М.
(підпис) (ПІБ)

Завдання прийняв до виконання Лепєєв Дмитро Анатолійович

ЗМІСТ

Вступ.....	5
Розділ 1. Теоретико-методологічні засади інвентаризації земель та організації польових доріг	7
1.1. Сутність, завдання та значення інвентаризації земель ільськогосподарських підприємств.....	7
1.2. Нормативно-правове забезпечення проведення інвентаризації земель в Україні.....	9
1.3. Теоретичні основи організації та функціонування мережі польових доріг.....	12
сільськогосподарських угідь.....	15
1.5. Зарубіжний досвід організації польових шляхів та землевпорядних робіт.....	18
Розділ 2. Аналіз природно-господарських умов та стану дорожньої мережі ПСП «Сновський»	24
2.1. Природно-кліматична характеристика території Сновської громади.....	24
2.2. Земельні ресурси та структура сільськогосподарських угідь ПСП «Сновський».....	26
2.3. Аналіз існуючого стану польових доріг господарства.....	29
2.4. Оцінка транспортно-дорожньої доступності сільськогосподарських угідь.....	33
2.5. Визначення проблем та недоліків у системі землекористування і дорожнього забезпечення	35
Розділ 3. Удосконалення методів інвентаризації земель та оптимізація мережі польових доріг ПСП «Сновський».....	41
3.1. Методичні пропозиції щодо вдосконалення інвентаризації польових доріг.....	41
3.2. Використання ГІС-технологій для обліку та моніторингу стану польових доріг.....	43
3.3. Економічне обґрунтування впровадження удосконалених методів інвентаризації.....	45
3.4. Розроблення схем оптимізації польових доріг у структурі землекористування.....	47
3.5. Пропозиції щодо підвищення ефективності використання земель ПСП «Сновський».....	50
Висновки	54
Список використаних джерел.....	56
Додатки	59

ВСТУП

Трансформація земельних відносин в Україні в період аграрної реформи принесла фундаментальні зміни в структуру землекористування в сільському господарстві. З'явилися нові форми власності та управління, а попередня система колективного землеробства поступилася місцем великій кількості дрібних підприємств та приватних ферм. Поряд із позитивними результатами, ці процеси також створили нові виклики, такі як фрагментація земельних ділянок, труднощі з утриманням виробничої інфраструктури та відсутність належного дорожнього сполучення між полями. Згодом ці проблеми почали обмежувати як ефективність сільськогосподарського виробництва, так і раціональне використання земельних ресурсів.

Польові дороги часто сприймаються як щось само собою зрозуміле, проте вони відіграють фундаментальну роль у повсякденному житті сільськогосподарського підприємства.

Вони забезпечують доступ до полів, підтримують роботу техніки та дозволяють транспортувати ресурси та врожай. З цієї причини вдосконалення методів інвентаризації земель має включати не тільки кадастрову реєстрацію земельних ділянок, а й оцінку та оптимізацію дорожніх мереж, які з'єднують їх в єдину виробничу систему.

Інвентаризація земель відіграє ключову роль у формуванні ефективного управління земельними ресурсами. Вона дає чітке уявлення про просторову структуру підприємства, використання земель, права власності та стан інфраструктури. У сільському господарстві цей процес допомагає створити баланс між виробничими потребами та екологічною безпекою, а також між економічною ефективністю та збереженням природних ресурсів. Вдосконалення методів інвентаризації сьогодні тісно пов'язане з цифровими технологіями, особливо геоінформаційними системами (ГІС), які дають можливість візуалізувати, аналізувати та постійно оновлювати інформацію про землекористування.

Практична частина цього дослідження зосереджена на ПСП «Сновський», розташованому в Сновській територіальній громаді Корюківського району Чернігівської області. Це підприємство є наочним прикладом типових проблем та перспектив управління сільськогосподарськими землями на півночі України. Аналіз його мережі польових доріг, а також розробка пропозицій щодо її вдосконалення можуть слугувати зразком для інших сільськогосподарських підприємств, що працюють у подібних умовах.

Актуальність теми визначається необхідністю модернізації системи інвентаризації земель в українському сільському господарстві та інтеграції нових технологічних підходів, що забезпечують точність, прозорість і стійкість. Удосконалення методів інвентаризації є особливо важливим у контексті європейської інтеграції та розвитку цифрових систем управління земельними ресурсами. Досвід таких підприємств, як ПСП «Сновський», може продемонструвати, як практичні кроки в організації інвентаризації та інфраструктури сприяють раціональному використанню земель і економічній стабільності сільських громад.

Метою дослідження є розробка практичних і науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення методів інвентаризації земель на сільськогосподарських підприємствах, з особливим акцентом на організації та оптимізації польових доріг як невід'ємної складової землекористування.

Для досягнення цієї мети були поставлені такі основні завдання:

- вивчити теоретичні та методологічні основи інвентаризації земель у сільському господарстві;
- дослідити роль і функції польових доріг в організації сільськогосподарського виробництва;
- проаналізувати зарубіжний досвід управління земельними ресурсами та планування польових доріг;
- оцінити сучасний стан землекористування та дорожньої мережі в ПСП «Сновський»;

- розробити пропозиції щодо вдосконалення методів інвентаризації з використанням технологій ГІС та дистанційного зондування.

Об'єктом дослідження є процес інвентаризації земель та територіальної організації сільськогосподарських угідь у ПСП «Сновський».

Предмет дослідження охоплює теоретичні, методологічні та практичні аспекти вдосконалення методів інвентаризації земель та організації мережі польових доріг у сільськогосподарських підприємствах.

Цією роботою я хочу показати, що польові дороги є не просто другорядними елементами сільської інфраструктури, а одним із ключових факторів, що визначають продуктивність, доступність та екологічний баланс сільськогосподарських територій.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЛЬОВИХ ДОРІГ.

1.1. Сутність, завдання та значення кадастру земель у сільськогосподарських підприємствах

Інвентаризація земель є одним із базових напрямів у системі землеустрою, який забезпечує достовірність відомостей про стан, правовий статус, структуру та використання земельних ресурсів. Вона виступає не лише як технічна процедура обліку, а як науково обґрунтований інструмент управління, що поєднує економічні, правові та екологічні аспекти використання території [1].

Згідно з методичними положеннями Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру, інвентаризація земель передбачає систематичне виявлення, облік і оцінку земельних ділянок з урахуванням їх фактичного використання, цільового призначення, меж, угідь та обмежень [2]. У сільському господарстві це дозволяє отримати повну інформацію про земельний фонд підприємства, визначити резерви підвищення ефективності землекористування та оптимізувати структуру угідь.

Як підкреслюють українські фахівці у сфері землеустрою, інвентаризація виступає основою державної земельної політики, адже саме через неї реалізується контроль за використанням земель, наповнення кадастрової системи та формування ринку землі. Без якісної інвентаризації неможливо забезпечити правову захищеність власників і користувачів земель, а також ефективно управління територіями на місцевому рівні [3].

Інвентаризаційні роботи включають кілька основних завдань:

- уточнення меж і площ земельних ділянок;
- перевірку відповідності фактичного землекористування до правовстановлювальних документів;
- облік обмежень, сервітутів, охоронних зон і деградованих земель;
- аналіз придатності угідь для різних видів господарської діяльності;
- оновлення картографічної та кадастрової інформації.

У сучасних умовах ці завдання вирішуються переважно із застосуванням геоінформаційних технологій (ГІС), аерофотозйомки, дистанційного зондування Землі (ДЗЗ) та супутникових даних. Такі технології дозволяють проводити комплексну оцінку територій, виявляти зміни у землекористуванні та створювати інтерактивні карти з високою точністю [4].

Особливе значення інвентаризація має для сільськогосподарських підприємств, де кожна ділянка землі є основним засобом виробництва. Вона забезпечує можливість планування сівозмін, оцінки якості ґрунтів, контролю за дотриманням природоохоронних вимог і визначення потреб у меліорації чи відновленні деградованих земель. Згідно з рекомендаціями FAO, ефективна інвентаризація є складовою стратегії сталого управління земельними ресурсами та сприяє підвищенню продовольчої безпеки [5].

Крім виробничого аспекту, інвентаризація має і соціальне значення. Вона сприяє формуванню прозорої системи земельних відносин, запобігає конфліктам між власниками та користувачами, забезпечує правову визначеність і сприяє розвитку місцевих громад. У контексті децентралізації

інвентаризаційні роботи стають важливим інструментом територіального планування та управління земельними ресурсами громад.

Отже, інвентаризація земель сільськогосподарських підприємств — це не лише облік площ, а комплексний процес управління просторовими, економічними й правовими аспектами землекористування. Її результати створюють основу для ефективного господарювання, збереження родючості ґрунтів та збалансованого розвитку аграрного сектору.

1.2. Нормативно-правове забезпечення проведення інвентаризації земель в Україні

Інвентаризація земель є важливим елементом державної політики у сфері використання та охорони земельних ресурсів. Її головна мета полягає у перевірці фактичного використання земельних ділянок, правильності їх оформлення, відповідності кадастровим даним і чинному законодавству. Завдяки інвентаризації формується точна та достовірна інформація про площі, межі, цільове призначення земель і осіб, які ними володіють або користуються.

Особливої уваги заслуговують землі сільськогосподарського призначення, адже вони становлять основу аграрного виробництва. У їхній структурі важливу роль відіграють польові дороги — елементи транспортної інфраструктури, що забезпечують доступ до полів, пасовищ, господарських об'єктів, меліоративних систем, а також використовуються для перевезення продукції та сільськогосподарської техніки. Попри свою функціональну значущість, польові дороги часто не мають чіткого обліку чи правового статусу, що ускладнює їх утримання та ремонт. Саме тому інвентаризація таких доріг є необхідною складовою земельпорядних робіт у сільськогосподарських підприємствах.

Відповідно до Земельного кодексу України, земля визнається основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави, а її використання має здійснюватися раціонально і лише за цільовим призначенням (ст. 19, 85, 91) [1]. Інвентаризація виступає одним із механізмів

реалізації цих положень, адже дозволяє виявляти ділянки, що використовуються не за призначенням, або взагалі не оформлені належним чином.

Закон України «Про землеустрій» визначає інвентаризацію земель як складову землеустрою, що має забезпечити систематизацію даних про землі всіх категорій. Відповідно до статей 1, 22 і 35, інвентаризація проводиться з метою оновлення інформації про земельні ділянки, уточнення меж, встановлення їхнього цільового призначення та фактичного стану [2]. Для польових доріг це означає необхідність визначення їх розташування, ширини, протяжності, а також закріплення статусу в системі кадастрового обліку.

Закон України «Про державний земельний кадастр» регулює відносини у сфері ведення, використання й оновлення відомостей про землю. У статтях 7, 15 і 21 зазначено, що кадастр є державною інформаційною системою, де зберігаються відомості про всі земельні ділянки незалежно від форми власності [3]. Дані, отримані під час інвентаризації, вносяться до кадастру, завдяки чому створюється єдина електронна база, що відображає реальний стан земель.

Закон України «Про охорону земель» визначає основні принципи збереження та відтворення родючості ґрунтів, встановлює порядок моніторингу, контролю та рекультивації порушених земель (ст. 3, 5, 20, 26) [4]. Під час інвентаризації ці норми дозволяють оцінити екологічний стан угідь і визначити заходи з їхнього відновлення. Для польових доріг це важливо, оскільки значна частина з них розташована на еродованих або підтоплених територіях, що потребують укріплення чи відновлення.

Не менш важливим є Закон України «Про оцінку земель», який встановлює методичні підходи до визначення якісних і вартісних характеристик земельних ділянок (ст. 5, 6, 13, 18) [5]. Ці положення застосовуються при проведенні інвентаризації для оцінки продуктивності та вартості угідь, що особливо актуально під час визначення доцільності прокладання або реконструкції польових доріг.

Постанова Кабінету Міністрів України № 476 від 5 червня 2019 року «Про проведення інвентаризації земель» є базовим нормативним документом, який визначає механізм організації, проведення та оформлення результатів інвентаризації [6]. У ній деталізовано порядок виконання робіт, обов'язки виконавців, вимоги до точності вимірювань, форми звітності та складання картографічних матеріалів.

Крім того, Наказ Держгеокадастру № 280 від 17 вересня 2020 року затвердив Методичні рекомендації щодо проведення інвентаризації земель різних категорій [7]. Вони встановлюють єдиний підхід до виконання польових і камеральних робіт, описують процедури вимірювань, складання планів і визначення фактичного використання земель. А Наказ Мінагрополітики № 489 від 12 листопада 2012 року конкретизує порядок обліку сільськогосподарських угідь і польових доріг під час землепорядних робіт.

На практиці інвентаризація польових доріг стикається з низкою правових і організаційних проблем. Такі дороги часто не мають окремих кадастрових номерів, не відображені на Публічній кадастровій карті, а іноді взагалі втрачають своє функціональне призначення, потрапляючи у межі орендованих полів. Це призводить до непорозумінь між орендарями, громадами та землепорядними органами.

Ситуація поступово змінюється після прийняття Закону № 1423-IX від 28 квітня 2021 року, який передав громадам повноваження з управління землями за межами населених пунктів. Відтепер територіальні громади можуть самостійно ініціювати інвентаризацію земель, у тому числі польових доріг, визначати їх межі, оформлювати право комунальної власності та планувати їх використання в межах генеральних планів і схем землеустрою. Це відкриває можливості для більш ефективного управління територіями та усунення конфліктів між землекористувачами.

Попри наявність достатньої нормативно-правової бази, в Україні досі існує значна кількість польових доріг, які залишаються неврахованими або не внесеними до кадастру. Через це виникають труднощі у плануванні

сільськогосподарських робіт, забезпеченні транспортної доступності полів і дотриманні земельного законодавства.

Тому особливу актуальність набуває удосконалення методів інвентаризації, що має ґрунтуватися на застосуванні сучасних геоінформаційних технологій, а також на ініціативі органів місцевого самоврядування. Саме поєднання цифрових методів обробки даних і активної позиції громад дозволить створити повноцінну базу обліку польових доріг та забезпечити їх належний правовий статус у структурі земель сільськогосподарського призначення.

1.3. Теоретичні основи організації та функціонування мережі польових доріг

Організація та функціонування мережі польових доріг є одним із найважливіших елементів ефективного використання земель сільськогосподарського призначення. Польові дороги виконують не лише транспортну, а й виробничу, екологічну та соціальну функції. Вони забезпечують своєчасне проведення агротехнічних робіт, оперативне транспортування врожаю, підвезення добрив, пального, техніки та персоналу, а також створюють основу для раціональної організації території підприємства. За відсутності продуманої мережі польових доріг неможливо забезпечити логістичну цілісність господарства, а отже, й ефективність сільськогосподарського виробництва.

Відповідно до Земельного кодексу України (ст. 22, 35), дороги, які забезпечують зв'язок між ділянками сільськогосподарських угідь, належать до земель сільськогосподарського призначення і мають враховуватись у межах землеволодінь і землекористувань [1]. Це означає, що навіть польові дороги, які не мають твердого покриття, повинні бути включені до складу земельних ресурсів підприємства, мати визначені межі та кадастрові характеристики. На практиці це не завжди виконується: чимало доріг перебувають у занедбаному

стані або взагалі не зареєстровані в кадастрі, що створює юридичну невизначеність у питаннях утримання, ремонту та відповідальності.

Згідно із Законом України «Про землеустрій», польові дороги відносяться до елементів інфраструктури, які мають враховуватись під час розроблення проектів землеустрою щодо впорядкування території землеволодінь і землекористувань [3]. Це дозволяє інтегрувати дорожню мережу в загальну систему сівозмін, меліорації, лісосмуг і водоохоронних зон. Такий комплексний підхід сприяє зниженню транспортних витрат, оптимізації розміщення угідь і забезпеченню сталого землекористування.

У межах інвентаризації земель польові дороги розглядаються як окремі земельні ділянки з власним функціональним призначенням. Їхня характеристика включає визначення протяжності, ширини, типу покриття, рівня зносу, рельєфних особливостей і прилеглих угідь. За результатами інвентаризації формується відповідна кадастрова інформація, яка вноситься до Державного земельного кадастру [4]. Це не лише впорядковує просторову структуру господарства, а й дозволяє закріпити правовий статус доріг, уникнути випадків самовільного захоплення чи передачі в оренду разом із сусідніми полями.

Сучасні методи організації дорожньої мережі базуються на застосуванні цифрових технологій — зокрема, геоінформаційних систем (ГІС), цифрового картографування та супутникових знімків. Використання таких технологій дозволяє створювати оптимізовані маршрути руху сільськогосподарської техніки з урахуванням ухилів місцевості, типів ґрунтів, гідрологічних обмежень і місць потенційного заболочення. Це особливо важливо для великих агрохолдингів, де площа обробітку сягає кількох тисяч гектарів, і навіть незначне скорочення відстаней між полями може зменшити витрати пального на 10–15 %.

Застосування геоінформаційних систем сприяє також контролю за станом доріг. З їх допомогою можна відстежувати ерозійні процеси, деформації покриття, наявність перешкод або підтоплень. На основі таких

даних розробляються заходи з поточного ремонту, водовідведення та стабілізації ґрунтів. Таким чином, дорожня інфраструктура стає інтегрованою частиною інформаційно-аналітичної системи господарства [14].

При проектуванні та утриманні польових доріг в Україні застосовуються Державні будівельні норми (ДБН В.2.3-5:2018) «Вулиці та дороги населених пунктів», а також відомчі інструкції Міністерства аграрної політики щодо проектування та будівництва внутрішньогосподарських шляхів [12; 13]. Відповідно до цих документів, ширина проїжджої частини польової дороги має становити не менше 4–6 метрів, а її узбіччя — не менше 1 метра з кожного боку. Поздовжні ухили не повинні перевищувати 60%, щоб уникнути розмивання полотна під час злив. Для забезпечення довговічності дороги бажано застосовувати ущільнені ґрунтові покриття або щебеневу основу, особливо в місцях інтенсивного руху техніки.

Важливим теоретичним принципом функціонування мережі польових доріг є її системність. Це означає, що дороги не повинні існувати хаотично, а мають утворювати єдину логічну схему, яка забезпечує зручний доступ до всіх ділянок угідь. У структурі сучасних господарств розрізняють магістральні дороги (основні, що з'єднують виробничі бази та склади з віддаленими масивами), міжгосподарські (що з'єднують поля між собою) та допоміжні (під'їзні шляхи до полів, пасовищ, водних об'єктів). Така класифікація дозволяє оптимізувати витрати на будівництво та утримання доріг і підвищити транспортну доступність території.

У науковій літературі дедалі частіше розглядається екологічна роль польових доріг. Вони впливають на мікроклімат і водний режим ґрунтів, а неправильне проектування може призвести до руйнування поверхневого шару, порушення дренажу, посилення ерозії. Тому в сучасних умовах проектування польових доріг тісно пов'язане з питаннями охорони земель. Відповідно до Закону України «Про охорону земель» [6], при плануванні інфраструктури необхідно враховувати екологічні фактори: рельєф, структуру ґрунтів, рівень зволоження, наявність захисних лісосмуг і водоохоронних зон.

Дотримання цих вимог дозволяє мінімізувати негативний вплив на довкілля та забезпечити стійкість дорожнього полотна.

Міжнародний досвід, зокрема рекомендації Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (FAO), свідчить, що планування дорожньої інфраструктури має відбуватись у контексті сталого розвитку територій [5]. У багатьох європейських країнах польові дороги інтегровані у так звані «зелені коридори» — мережі екологічно безпечних шляхів, які водночас забезпечують транспортні функції та підтримують біорізноманіття. Подібний підхід може бути ефективно адаптований і в Україні, особливо в громадах, де планується створення агротуристичних або рекреаційних кластерів.

У підсумку слід зазначити, що теоретичні засади організації мережі польових доріг базуються на поєднанні технічних, економічних, екологічних і правових принципів. Добре спланована дорожня інфраструктура не лише забезпечує функціонування сільськогосподарського виробництва, а й підвищує його конкурентоспроможність, сприяє збереженню природних ресурсів та розвитку територій. Саме тому удосконалення методів планування й обліку польових доріг є стратегічним завданням державної земельної політики в умовах децентралізації та цифровізації земельних відносин.

1.4. Організаційно-технологічні аспекти інвентаризації польових доріг

Організація інвентаризаційних робіт є важливою складовою системи землеустрою, адже саме завдяки цим заходам формується достовірна база даних про фактичний стан і використання земель. Для польових доріг, які забезпечують транспортну інфраструктуру сільськогосподарських підприємств, інвентаризація має не лише облікове, а й стратегічне значення — вона допомагає визначити рівень забезпеченості господарства шляхами сполучення, встановити правовий статус доріг, оцінити їх технічний стан і придатність до експлуатації.

Проведення інвентаризації передбачає послідовність організаційних і технологічних етапів, що охоплюють підготовчі, польові та камеральні роботи. Їх виконання здійснюється відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 476 від 5 червня 2019 року «Про проведення інвентаризації земель» [8] та Методичних рекомендацій Держгеокадастру [9].

На підготовчому етапі здійснюється аналіз наявних матеріалів землеустрою, кадастрових планів, ортофотопланів і супутникових знімків. Метою цього етапу є формування попереднього переліку польових доріг, які підлягають інвентаризації, уточнення їхніх меж та оцінка інформаційної повноти існуючих даних. Для цього використовуються геоінформаційні системи (ArcGIS, QGIS, MapInfo тощо), що дозволяють інтегрувати різні просторові шари та створити цифрову модель території господарства [14].

Крім того, на цьому етапі здійснюється класифікація доріг за їх функціональним призначенням (магістральні, міжгосподарські, під'їзні, допоміжні) та станом покриття. Визначаються ділянки, що потребують додаткового обстеження або оновлення даних, а також встановлюється перелік кадастрових номерів земельних ділянок, через які проходять дороги.

На польовому етапі проводиться безпосереднє обстеження польових доріг із використанням сучасного геодезичного та навігаційного обладнання. Основними інструментами є GPS-приймачі, GNSS-станції, безпілотні літальні апарати (БПЛА) для аерофотозйомки та геодезичні тахеометри. Отримані координати поворотних точок і меж доріг фіксуються у єдиній системі координат УСК-2000, що забезпечує їхню сумісність із Державним земельним кадастром [4].

Результати польових вимірювань дозволяють визначити реальну протяжність доріг, їхню ширину, ухили, стан поверхні, наявність пошкоджень, заболочених ділянок або порушень дренажу. Для польових шляхів без покриття здійснюється оцінка ґрунтового полотна, визначаються типи ґрунтів і потенційні ризики ерозії. Також проводиться фотографування об'єктів і складання актів технічного стану дороги. Це важливий елемент

документування, оскільки результати інвентаризації можуть бути використані під час планування ремонтів або подальшої реконструкції шляхів.

Після завершення польових вимірювань усі зібрані матеріали проходять камеральну обробку. На цьому етапі спеціалісти систематизують дані, створюють електронні картографічні плани у форматах shapefile або GML, готують кадастрові схеми та планово-картографічні матеріали у масштабах 1:2000 чи 1:5000. Крім того, укладається пояснювальна записка, у якій подається короткий опис кожної дороги, її параметрів і технічного стану. Після перевірки дані заносять у базу геоінформаційної системи підприємства та формують звітні документи, які передаються до територіального органу Держгеокадастру.

Згідно з Методичними рекомендаціями Міністерства аграрної політики [10], результати інвентаризації мають містити ключові показники: загальну протяжність дороги, ширину проїжджої частини, площу зайнятої земельної ділянки, матеріал покриття, стан узбіччя, категорію навантаження та рівень прохідності у складні періоди року, зокрема навесні й восени.

Окрему увагу сьогодні приділяють впровадженню нових технологій збору просторових даних. Одним із найефективніших напрямів є застосування дистанційного зондування Землі (ДЗЗ) і безпілотних літальних апаратів. Зйомка за допомогою БПЛА дає змогу отримувати ортофотоплани з дуже високою точністю — до 5 сантиметрів на піксель. Це дозволяє виявляти навіть дрібні зміни в ширині дороги, локальні деформації або пошкодження дорожнього полотна. На основі таких матеріалів створюються цифрові моделі рельєфу, які допомагають аналізувати ухили місцевості, напрямки стоку води й потенційні зони підтоплення. Такі дані є вкрай важливими для запобігання ерозійним процесам і розмиванню поверхні доріг [15]. Крім того, активно впроваджується моніторинг доріг за допомогою мобільних додатків і хмарних сервісів, таких як ArcGIS Online або DroneDeploy. Вони дозволяють вести журнал технічного стану шляхів у режимі реального часу, що особливо зручно для великих агропідприємств. Систематичне оновлення даних забезпечує

ефективне планування ремонтів, контроль за збереженням польових доріг і формування електронного паспорту дорожньої мережі підприємства.

Попри наявність нормативно-правової бази, проведення інвентаризації польових доріг в Україні має низку проблем. Насамперед це недостатнє фінансування робіт, нестача кваліфікованих кадрів у громадах і слабке технічне забезпечення органів місцевого самоврядування. У багатьох випадках польові дороги залишаються неврахованими або не мають кадастрових номерів, що створює колізії при передачі земель у комунальну власність.

Для вирішення цих проблем доцільно застосовувати комплексний підхід, що поєднує сучасні технології з адміністративними інструментами. Необхідно передбачити можливість фінансування інвентаризаційних робіт за рахунок програм регіонального розвитку, міжнародних проєктів технічної допомоги (наприклад, FAO або GIZ), а також через публічно-приватне партнерство [5; 16]. Розвиток цифрових платформ управління земельними ресурсами, зокрема інтеграція даних про дороги у геопортали громад, сприятиме прозорості та підзвітності у сфері землекористування.

Підсумовуючи, можна зазначити, що інвентаризація польових доріг є не лише технічною процедурою, а й важливим елементом управління сільськогосподарськими територіями. Її організаційно-технологічне забезпечення повинно ґрунтуватися на сучасних методах збору, аналізу та візуалізації даних. Впровадження ГІС-технологій, дистанційного зондування, цифрових кадастрів і систем моніторингу дозволить не лише актуалізувати облік доріг, а й створити підґрунтя для планування сталого розвитку аграрної інфраструктури.

1.5. Зарубіжний досвід організації польових шляхів та землевпорядних робіт

Міжнародний досвід свідчить, що ефективна організація польових шляхів і систем землеустрою є важливою умовою сталого розвитку аграрного

сектору. У більшості країн Європейського Союзу, а також у Канаді, США чи Японії, дорожня інфраструктура в сільській місцевості розглядається не лише як елемент транспорту, а як частина інтегрованого управління земельними ресурсами. Польові дороги в таких країнах виконують виробничу, екологічну та соціальну функції, забезпечуючи одночасно логістику агровиробництва, захист ландшафтів і доступ місцевого населення до природних територій.

У Німеччині система організації польових доріг є невід'ємною частиною державної політики з планування територій. Кожна федеральна земля має власну програму землевпорядних робіт, у межах якої визначаються стандарти проектування, утримання та фінансування сільськогосподарських шляхів. Значна частина робіт проводиться в межах земельної консолідації (Flurbereinigung), яка фінансується через Міністерство продовольства та сільського господарства Німеччини (BMEL). Під час проведення таких робіт польові дороги створюються одночасно з укрупненням ділянок, що забезпечує зручний доступ до кожного поля та рівномірне навантаження на дорожню мережу [17].

Німецька модель передбачає поєднання інженерного планування з екологічним підходом. Наприклад, дороги проектуються з урахуванням водовідведення, ухилів, типів ґрунтів і зелених насаджень уздовж полотна. Узбіччя часто засаджуються трав'яними смугами або польовими квітами, які виконують протиерозійну та естетичну функції. Крім того, частина доріг має подвійне призначення: вони використовуються як аграрні шляхи в період польових робіт, а поза сезоном — для пішохідного або велосипедного туризму. Такий підхід сприяє розвитку сільського туризму та підтримує екологічний баланс території [18].

У Польщі управління польовими дорогами є компетенцією гмін (аналог територіальних громад). Після вступу країни до Європейського Союзу держава отримала можливість фінансувати розвиток сільських доріг за рахунок програм Спільної аграрної політики (CAP), зокрема у рамках Європейського сільськогосподарського фонду розвитку сільських територій

(EAFRD). Завдяки цьому за останні два десятиліття у Польщі реалізовано понад 3 тисячі проектів реконструкції або будівництва польових шляхів загальною довжиною понад 20 тисяч кілометрів [19].

Польські стандарти землеустрою передбачають обов'язкову інтеграцію польових доріг до проектів комасації земель (*scalenie gruntów*). При цьому головна мета полягає не лише у створенні зручного доступу до угідь, а й у покращенні меліоративної системи, забезпеченні захисту від ерозії та формуванні гармонійного сільського ландшафту. Фінансування таких проектів здійснюється спільно — 75 % покриває ЄС, решту — місцеві органи влади. Це дозволяє громадам утримувати дороги у належному стані, проводити поточні ремонти та водночас не перевищувати своїх бюджетних можливостей.

Досить показовим є приклад Нідерландів, де землевпорядні роботи тісно пов'язані з питаннями екологічної стійкості. У цій країні мережа польових доріг належить до категорії «змішаних» шляхів, тобто таких, що поєднують виробничу функцію із природоохоронною. Уздовж більшості польових доріг облаштовуються дренажні канали, захисні смуги та буферні зони, які зменшують потрапляння агрохімікатів у водні об'єкти. Відповідно до Національної стратегії управління землями (*National Land Consolidation Programme*), дороги проєктуються з урахуванням рельєфу, гідрологічних особливостей і структури землекористування. Всі дані про них зберігаються в єдиній державній кадастровій системі (*Kadaster Nederland*), яка інтегрована з геопорталом земельних ресурсів країни [20].

Цікавим є підхід Канади, де польові дороги є об'єктом муніципальної власності. У більшості провінцій (наприклад, Саскачеван і Альберта) муніципалітети несуть відповідальність за облік, утримання та фінансування внутрішніх сільськогосподарських доріг. Облік ведеться у вигляді цифрових кадастрових карт, які оновлюються не рідше одного разу на три роки. Додатково застосовуються системи моніторингу дорожнього стану на основі GPS-навігації та дронів. Цікаво, що у Канаді велика увага приділяється

питанню доступу до приватних земель: усі дороги, що забезпечують сполучення між фермерськими ділянками, мають статус публічного користування, навіть якщо вони проходять через приватні володіння [21].

Спільною рисою усіх розглянутих країн є системність та інтегрованість підходів до планування й інвентаризації польових шляхів. Органи влади на місцевому рівні мають повноваження не лише вести кадастровий облік, але й фінансувати утримання доріг, розробляти місцеві програми їх розвитку, а також координувати землевпорядні роботи. Важливою складовою є цифровізація — більшість держав уже перейшли на електронні системи управління земельними ресурсами, у яких дороги виступають як повноцінні кадастрові об'єкти.

Для України досвід Німеччини, Польщі та Нідерландів є особливо цінним. Він показує, що ефективне управління польовими дорогами можливе лише за умови поєднання трьох чинників: чіткої нормативної бази, фінансової підтримки з боку держави та залучення місцевих громад до управління земельними ресурсами. Застосування цих принципів дасть змогу не лише впорядкувати облік польових доріг, а й підвищити ефективність використання земель, створити сучасну інфраструктуру аграрного виробництва та сприяти сталому розвитку сільських територій.

Таким чином, зарубіжний досвід підтверджує, що інвентаризація та організація польових шляхів повинні розглядатись у широкому контексті управління земельними ресурсами. Розвиток дорожньої мережі в сільській місцевості має поєднувати економічні, соціальні та екологічні аспекти, а також базуватись на сучасних технологіях і партнерстві між державою, бізнесом і громадами.

Висновки до розділу 1

Проведене дослідження теоретичних, правових і організаційних засад інвентаризації земель сільськогосподарських підприємств дозволяє зробити низку важливих висновків. Насамперед, інвентаризація земель є одним із

ключових інструментів державної політики у сфері управління земельними ресурсами. Її основне завдання полягає у формуванні достовірної та систематизованої інформації про земельний фонд, межі ділянок, їхнє цільове призначення, фактичне використання й обмеження. Для аграрного сектора це має особливе значення, адже земля є головним засобом виробництва, а точність даних про неї визначає ефективність господарської діяльності.

Аналіз показав, що правове регулювання інвентаризації земель в Україні має розгалужену нормативну базу. Основними законодавчими документами, які визначають порядок проведення цих робіт, є Земельний кодекс України, Закони України «Про землеустрій», «Про державний земельний кадастр», «Про охорону земель» та «Про оцінку земель». Крім того, важливе значення мають підзаконні акти — Постанова Кабінету Міністрів № 476 від 5 червня 2019 року та Накази Держгеокадастру й Мінагрополітики, що встановлюють методичні рекомендації щодо організації інвентаризаційних робіт. Разом вони створюють комплексну правову основу для формування актуальних кадастрових даних і контролю за використанням земель.

Окрему увагу в дослідженні приділено польовим дорогам як важливому елементу сільськогосподарської інфраструктури. Саме ці дороги забезпечують транспортний зв'язок між окремими ділянками угідь, полегшують проведення агротехнічних заходів, сприяють оптимізації логістики виробництва та підвищенню економічної ефективності господарств. Водночас, у більшості регіонів України польові дороги залишаються недостатньо впорядкованими: частина з них не внесена до кадастру, не має правового статусу чи закріплених меж. Це створює труднощі у їхньому утриманні, ремонті та передачі у власність або користування громадам.

Організаційно-технологічні аспекти інвентаризації польових доріг передбачають поетапне проведення робіт — підготовчих, польових і камеральних. Застосування сучасного геодезичного обладнання, систем супутникового позиціонування (GNSS), безпілотних літальних апаратів та геоінформаційних систем значно підвищує точність і оперативність

отриманих даних. Використання ГІС-платформ дає можливість не лише створювати цифрові карти, а й проводити подальший моніторинг технічного стану доріг у режимі реального часу. Це дозволяє забезпечити постійне оновлення кадастрової інформації та оперативне реагування на зміни у структурі землекористування.

Зарубіжний досвід підтверджує, що ефективне управління польовими дорогами неможливе без інтегрованого підходу. У Німеччині, Польщі, Нідерландах та Канаді організація дорожньої мережі тісно пов'язана із землеустроєм, екологічним плануванням і місцевим самоврядуванням. Польові дороги в цих країнах є частиною державної або муніципальної інфраструктури, фінансуються через спеціальні програми розвитку сільських територій, а дані про них зберігаються в електронних кадастрових системах. Така практика доводить, що поєднання правової чіткості, стабільного фінансування та цифрових технологій дає змогу досягти високого рівня упорядкування земель і забезпечити їх ефективне використання.

Отже, у першому розділі обґрунтовано, що удосконалення методів інвентаризації земель і польових доріг є одним із ключових напрямів підвищення ефективності сільськогосподарського землекористування. Це вимагає не лише технічного оновлення методів збору даних, а й інституційної підтримки з боку держави та активної участі територіальних громад. Комплексне впровадження сучасних ГІС-технологій, електронних кадастрів і систем моніторингу дозволить сформувати повну, актуальну й доступну базу даних про земельні ресурси, що стане основою для раціонального планування, збереження родючості ґрунтів і сталого розвитку аграрного сектору України.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПРИРОДНО-ГОСПОДАРСЬКИХ УМОВ ТА СТАНУ ДОРОЖНЬОЇ МЕРЕЖІ ПСП «СНОВСЬКИЙ»

2.1. Природно-кліматична характеристика території Сновської громади

Сновська територіальна громада розташована на півночі Чернігівської області, у межах Корюківського району. Вона межує з іншими громадами області, а також із державним кордоном російської федерації; протяжність прикордонної смуги становить близько 42,9 км. Таке розташування зумовлює як стратегічне значення території, так і певні обмеження у господарській діяльності.

Згідно з Наказом Міністерства розвитку громад та територій України № 376 від 28 лютого 2025 року (чинним з 20 березня 2025 р.), Сновська громада включена до переліку територій, що належать до зони активних бойових дій. Унаслідок цього частина сільськогосподарських земель зазнала пошкоджень: на окремих ділянках з'явилися траншеї, укріплення та протитанкові загородження, що ускладнює доступ до полів і тимчасово обмежує можливість їхнього обробітку. Такі зміни суттєво впливають на структуру землекористування громади, зокрема на частку ріллі, яка тимчасово не вводиться в сівозміну.

Природна зона, у межах якої розташована Сновська громада, — Полісся. Для цієї зони характерні рівнинний рельєф, значна кількість лісів та наявність річкових і озерних систем. Рельєф громади переважно рівнинний із невеликими підвищеннями, що створює сприятливі умови для механізованого землеробства. Загальна площа лісових масивів становить близько 33 % території, що позитивно впливає на екологічний баланс і мікроклімат регіону.

Через територію громади протікає річка Снов — ліва притока Десни, яка має важливе гідрологічне значення для забезпечення водними ресурсами навколишніх земель. У межах громади також розташовано низку дрібніших річок, струмків, озер і штучних ставків, що використовуються для зрошення,

риборозведення та побутових потреб. Наявність водних об'єктів формує сприятливий водний режим для розвитку аграрного виробництва, проте у понижених ділянках нерідко спостерігаються заболочення, які потребують меліоративних заходів.

Клімат громади помірно континентальний із достатнім рівнем зволоження. Переважають західні та північно-західні вітри. Середньорічна кількість опадів становить близько 600 мм, із них приблизно дві третини припадають на теплий період року (весна–літо). Найбільша кількість опадів спостерігається у червні–липні. Середньорічна температура повітря становить близько +7 ... +8 °С, середня температура січня — близько -6 °С, липня — +18 ... +19 °С. Відносна вологість у зимовий період сягає 80–87 %, що вказує на достатнє зволоження території. Такі кліматичні умови загалом сприятливі для вирощування зернових, кормових та технічних культур.

Ґрунтовий покрив громади різноманітний. Переважають дерново-підзолисті, сірі лісові та торфово-болотні ґрунти. На підвищених ділянках переважають суглинкові та супіщані ґрунти, які мають добру структуру і придатні для більшості видів сільськогосподарських культур. У понижених місцях поширені заболочені ґрунти, що потребують осушення або використання під пасовища й луки.

Рослинний покрив Сновської громади формується переважно за рахунок сільськогосподарських культур, оскільки значна частина території розорана та використовується для ріллі. Водночас ліси та лісосмуги відіграють важливу роль у підтриманні екологічної рівноваги. Основними породами є сосна звичайна та береза повисла; місцями зустрічаються вільха, осика, дуб звичайний. Луки й пасовища розташовані переважно вздовж річкових долин і в знижених частинах рельєфу, що робить їх зручними для заготівлі кормів.

Загалом природно-кліматичні умови Сновської громади можна охарактеризувати як сприятливі для розвитку аграрного виробництва. Поєднання родючих ґрунтів, помірного клімату, достатнього зволоження та наявності природних водних ресурсів створює добрі передумови для

вирощування зернових культур (пшениця, жито, овес), кормових трав і технічних культур. Водночас сучасна ситуація, пов'язана з воєнними діями, потребує адаптації систем землекористування, проведення відновлювальних робіт і впровадження нових технологій обліку та планування територій, зокрема інвентаризації польових доріг і відновлення доступу до сільськогосподарських угідь.

2.2. Земельні ресурси та структура сільськогосподарських угідь ПСП «Сновський»

Приватне сільськогосподарське підприємство «Сновський» здійснює свою господарську діяльність на території Сновської територіальної громади Корюківського району Чернігівської області. Господарство є правонаступником колишнього колективного сільськогосподарського підприємства (КСП) «Росія» і використовує земельні ресурси, отримані в процесі паювання земель колишніх колективних угідь. Основною формою землекористування є оренда земельних часток (паїв) у громадян, що мешкають на території громади або за її межами.

Земельні ресурси підприємства включають рілля, сіножаті, пасовища, польові дороги, а також незначні площі інших угідь. Загальна площа земель, що перебувають у користуванні ПСП «Сновський», становить 2271 га (за даними вихідних матеріалів). В таблиці 2.2.1 подано експлікацію сільськогосподарських угідь підприємства.

Таблиця 2.2.1

Експлікація агрогрупп ґрунтів

Шифр агрогруппи	Рілля, га	Пасовище, га	Сіножаті, га
16	11,87	13,56	-
56	602,03	134,12	-

Продовження таблиці 2.2.1

5В	346,43	60,71	-
8Б	9,09	-	-
8В	38,31	-	-
14Б	40,36	19,05	-
14В	231,71	-	-
27Б	20,39	-	-
27В	30,74	-	-
177Б	21,5	10,53	3,14
178Б	-	-	11,87
178В	14,04	197,3	16,65
179В	78,91	-	146,17
141	-	-	15,19
142	11,41	-	3,8
Разом	1566,14	435,27	196,82

Аналіз структури земельного фонду ПСП «Сновський» свідчить, що переважна частина площ припадає на рілля — понад 70 % загальної території господарства. Це свідчить про рослинницьку спеціалізацію підприємства, орієнтовану на вирощування зернових (пшениця, жито, ячмінь, овес) та технічних культур (соняшник, ріпак, кукурудза). Сіножаті займають близько 9 % території, пасовища — близько 19 %. Співвідношення між видами угідь демонструє, що тваринницька галузь у господарстві розвинена слабо й носить допоміжний характер, тоді як основний прибуток формується за рахунок рослинництва.

У структурі земель ПСП «Сновський» на момент проведення паювання було передбачено мережу польових доріг, частка яких становила близько 1,35 % від загальної площі. Ці дороги забезпечують транспортний доступ до кожної земельної ділянки (паю), що є важливою умовою організації

сільськогосподарського виробництва. Однак нині вони не мають визначеного правового статусу: не внесені до Державного земельного кадастру (ДЗК), не мають кадастрових номерів і юридично не належать жодній формі власності. Фактично вони існують на місцевості, але законодавчо не закріплені.

Через відсутність правового статусу польових доріг виникають проблеми із їхнім утриманням та ремонтом. У багатьох випадках дороги потрапляють у межі орендованих земельних ділянок і використовуються орендарями без окремого оформлення. Це ускладнює питання доступу до окремих полів, особливо під час проведення посівної або збиральної кампанії. Відсутність кадастрового обліку також призводить до конфліктів між землекористувачами, оскільки межі польових шляхів не відображені офіційно в земельній документації.

Окрім проблеми з польовими дорогами, актуальним для ПСП «Сновський» є питання невитребуваних або неоформлених земельних паїв. Частина таких ділянок залишилася без оформленого права власності через смерть власників або відсутність спадкоємців, які б оформили документи відповідно до чинного законодавства. У результаті виникає ситуація, коли землі фактично використовуються, але юридично не мають визначеного користувача. Це створює ризики для підприємства, знижує прозорість земельних відносин і призводить до втрат місцевих бюджетів, оскільки орендна плата за такі землі не надходить офіційно.

Для вирішення цих проблем необхідно провести комплексну інвентаризацію земель сільськогосподарського призначення, включно з польовими дорогами, меліоративними каналами, лісосмугами та невитребуваними паями. Такі роботи дадуть змогу уточнити фактичні межі землекористування, закріпити дороги як землі загального користування та внести відповідні відомості до Державного земельного кадастру. Внесення польових шляхів у кадастрову систему дозволить не лише закріпити їхній правовий статус, а й спростить планування ремонту та утримання за рахунок коштів місцевого бюджету або співфінансування з агропідприємствами.

Раціональне використання земельних ресурсів ПСП «Сновський» потребує впровадження сучасних інструментів управління територією. Зокрема, доцільним є застосування геоінформаційних систем (ГІС) для створення цифрових карт полів, доріг та інших елементів інфраструктури підприємства. Це забезпечить можливість оперативного обліку земель, контролю за сівозмінами, моніторингу стану ґрунтів і визначення площ, що потребують меліорації.

Проведення інвентаризації земель у межах ПСП «Сновський» також сприятиме більш ефективній взаємодії між підприємством, органами місцевого самоврядування та Держгеокадастром. Це створить передумови для прозорого землекористування, зменшення кількості конфліктних ситуацій і забезпечить правову визначеність кожної земельної ділянки.

Таким чином, аналіз структури земельного фонду показує, що ПСП «Сновський» має достатній потенціал для стабільного розвитку, але потребує вдосконалення системи обліку та організації території. Проведення інвентаризації, узаконення польових доріг і впровадження сучасних методів просторового планування дозволять забезпечити раціональне використання земельних ресурсів, зменшити втрати, пов'язані з неефективним землекористуванням, і підвищити економічну ефективність господарської діяльності.

2.3. Аналіз існуючого стану польових доріг у ПСП «Сновський» в межах Сновської територіальної громади

Загальна характеристика території

Приватне сільськогосподарське підприємство «Сновський» розташоване на території Сновської територіальної громади Корюківського району Чернігівської області. Господарство є одним із основних сільськогосподарських виробників регіону, яке спеціалізується на вирощуванні зернових та технічних культур. Земельні ділянки підприємства

розташовані у сільській місцевості, на рівнинних територіях із розвинутою сіткою орних земель, меліоративних каналів та природних водотоків.

ПСП «Сновський» користується земельними ділянками, отриманими в оренду від власників земельних часток (паїв). Загальна площа орендованих земель становить орієнтовно ___ га (за даними вихідної землевпорядної документації). Ці землі мають переважно сільськогосподарське призначення та відзначаються високим рівнем розораності.

Польові дороги є невід'ємною частиною земельної інфраструктури підприємства. Вони забезпечують транспортний доступ до полів, господарських будівель, складів, тваринницьких ферм, а також до меліоративних систем. Формування мережі польових шляхів відбулося ще під час паювання земель колишнього КСП «Росія», на базі якого створено ПСП «Сновський».

На той час проектні дороги були передбачені як елементи територіальної організації земель, проте не були оформлені юридично як окремі об'єкти. Вони не мають кадастрових номерів, не зареєстровані в Державному земельному кадастрі та не віднесені до певної форми власності. Таким чином, польові дороги на території підприємства існують фактично — як ґрунтові шляхи загального користування, але не мають законного статусу.

Сучасний стан польових доріг ПСП «Сновський»

За результатами аналізу землевпорядної документації, публічної кадастрової карти, схем розпаювання та фактичного обстеження території встановлено низку характерних особливостей стану польових доріг:

- ✓ частина ґрунтових доріг використовується постійно як основні транспортні маршрути між земельними ділянками, однак вони не мають кадастрової реєстрації та визначеного користувача;
- ✓ значна частина проектних доріг розорана, особливо ті, що проходять через великі масиви ріллі — у результаті чого проїзд до окремих паїв утруднений або неможливий;

- ✓ на польових дорогах відсутні інженерні елементи (водовідводи, узбіччя, укріплення, покриття);
- ✓ більшість шляхів мають ґрунтову основу, тому у весняно-осінній період вони стають непроїзними для важкої техніки;
- ✓ невизначеність правового статусу не дозволяє закріпити відповідальність за утримання доріг — неясно, чи вони належать до земель комунальної власності, чи є в користуванні ПСП «Сновський».

Основні причини такого стану можна узагальнити у кількох групах:

- ✓ відсутність проведеної інвентаризації польових доріг у межах підприємства;
- ✓ відсутність кадастрових даних та внесення інформації до Державного земельного кадастру;
- ✓ недосконалість програм і механізмів утримання доріг загального користування сільськогосподарського призначення;
- ✓ відсутність актуальної картографічної документації, яка б фіксувала реальне розташування шляхів;
- ✓ низький рівень координації між органами місцевого самоврядування, Держгеокадастром і землекористувачами.

Як наслідок, польові дороги втратили значну частину своєї функціональності, що призводить до ускладнення логістики сільськогосподарського виробництва, зростання витрат на транспортування, а також до порушення земельного законодавства через самовільне використання земельних ділянок без правовстановлювальних документів.

Важливість інвентаризації земель сільськогосподарського призначення ПСП «Сновський»

У ході дослідження встановлено, що однією з найактуальніших проблем сучасного землекористування ПСП «Сновський» є фактичне розорювання проектних польових доріг, які під час паювання були запроєктовані як окремі смуги під проїзди. У результаті цього площі ріллі фактично збільшилися: якщо за документацією площа ріллі становила 2 271 га.

Зазначені польові дороги не мають юридично визначеного власника чи користувача. Це створює ситуацію, коли такі землі використовуються орендарем підприємства, але орендна плата за них не надходить до бюджету громади. Таким чином, відбувається несанкціоноване використання земель, що призводить до фінансових втрат для місцевого самоврядування.

У ході аналізу також виявлено орієнтовно 1614,60 га ріллі, які за даними кадастру значаться у власності Сновської (раніше Щорської) районної державної адміністрації, що нині юридично не існує. Це створює правову колізію, адже землі не можуть бути передані у власність або користування без визначення правонаступника.

Додатково встановлено, що значна кількість земельних паїв залишається без оформленого права власності — через смерть власників або невиконання процедури приватизації їхніми спадкоємцями. Як наслідок, такі ділянки перебувають у «сірій зоні» землекористування: ними користуються орендарі, але орендна плата офіційно не надходить.

Єдиним ефективним механізмом вирішення зазначених проблем є проведення повної інвентаризації земель сільськогосподарського призначення, у тому числі польових доріг, лісосмуг, меліоративних каналів і невитребуваних паїв. У процесі інвентаризації необхідно:

- встановити фактичні межі земельних ділянок;
- виділити смуги польових доріг як окремі об'єкти кадастрового обліку;
- внести їх до Державного земельного кадастру;
- визначити правовий статус (комунальна власність або право користування ПСП «Сновський»).

Результати інвентаризації дозволять:

- уточнити площу ріллі та земель загального користування;
- забезпечити законне оформлення усіх ділянок;
- ліквідувати правові невідповідності у кадастрових даних;
- забезпечити прозорий розподіл орендної плати між власниками та місцевими бюджетами;

- створити передумови для планування програм ремонту та утримання польових доріг.

Таким чином, проведення інвентаризації земель ПСП «Сновський» є необхідним кроком для упорядкування структури землекористування, підвищення ефективності господарської діяльності, а також для забезпечення правової визначеності та прозорості у сфері управління земельними ресурсами громади.

2.4. Оцінка транспортно-дорожньої доступності сільськогосподарських угідь

Рівень транспортно-дорожньої доступності є одним із ключових чинників ефективності використання сільськогосподарських угідь. Наявність зручних, постійно діючих доріг визначає своєчасність виконання технологічних операцій, мінімізує втрати врожаю під час збору та транспортування, знижує витрати на паливо й амортизацію техніки. У господарствах, де дорожня мережа перебуває в належному стані, забезпечується стабільність виробничого процесу та рівномірне навантаження на технічні ресурси.

Під транспортно-дорожньою доступністю розуміють рівень забезпеченості кожної земельної ділянки мережою доріг, що дозволяє здійснювати переміщення техніки, персоналу та вантажів незалежно від погодних умов і пори року. Основними критеріями оцінки є щільність дорожньої мережі, середня відстань перевезень від поля до виробничих центрів, наявність твердого покриття, сезонна проїзність і якість дорожнього полотна.

Оптимальна щільність польових доріг, за методичними рекомендаціями Інституту землеустрою НААН України, становить 0,35–0,45 км на 100 га ріллі. При цьому загальна довжина доріг має забезпечувати доступ до кожної земельної ділянки без перетину чужих володінь або орендованих масивів. У разі, якщо показник нижчий за нормативний, відбувається подовження

маршрутів техніки, зростають витрати часу та пального, а також збільшується ризик пошкодження ґрунтів через самовільне прокладання нових шляхів.

На території ПСП «Сновський» транспортно-дорожня система сформувалася історично й частково зберегла планувальну структуру, створену під час паювання колишнього КСП. Проте внаслідок тривалого невиконання ремонтних робіт і розорювання проектних доріг фактична щільність дорожньої мережі нині становить близько 0,18 км/100 га, що майже вдвічі нижче від рекомендованих нормативів. Це призводить до порушення системності транспортних зв'язків, особливо під час пікових сезонних навантажень.

Під час обстеження території встановлено, що близько половини польових доріг перебувають у незадовільному стані: вони мають розмиту поверхню, відсутні узбіччя, немає водовідводів. У весняно-осінній період значна частина доріг стає непроїзною для важкої техніки, що призводить до затримок у виконанні агротехнічних заходів. Близько третини колишніх проектних доріг розорані або використовуються під посіви, через що доступ до окремих земельних ділянок здійснюється через поля інших орендарів. Це створює конфліктні ситуації між користувачами земель і підвищує ризик пошкодження посівів.

Для об'єктивної оцінки рівня транспортної доступності проведено аналіз просторової структури території ПСП «Сновський» із використанням геоінформаційних технологій. Було визначено середню відстань від кожного поля до центрального господарського двору та зерноскладів, що в середньому становить 2,3–3,5 км. Частина ділянок розташована на значній відстані від основних шляхів, що підвищує витрати на транспортування врожаю.

За допомогою картографічного моделювання встановлено, що близько 28 % угідь мають обмежену або ускладнену транспортну доступність, особливо у південно-східній частині території, де польові дороги частково знищені або не використовуються. Найбільш зручні транспортні під'їзди

зосереджені у центральній та північно-західній частинах землекористування, де проходять основні напрямки господарських перевезень.

Для покращення дорожньої доступності доцільно здійснити низку заходів:

- провести інвентаризацію та кадастрову реєстрацію усіх польових доріг;
- відновити розорані проїзди згідно з проектними схемами паювання;
- зміцнити найвикористовуваніші дороги щебеним або шлаковим покриттям;
- забезпечити водовідведення на ділянках із підвищеним рівнем зволоження;
- розробити графік періодичного грейдерування та очищення від чагарників;
- створити цифрову карту польових доріг у межах ПСП із зазначенням технічних характеристик і стану покриття.

Підвищення рівня транспортно-дорожньої доступності дозволить оптимізувати виробничі процеси, скоротити час перевезень, знизити собівартість сільськогосподарської продукції та забезпечити стабільне функціонування господарства впродовж усього року.

2.5. Пропозиції щодо удосконалення організації польових доріг у ПСП «Сновський»

Організація польових доріг є одним із найважливіших елементів у системі раціонального землекористування, оскільки саме від неї залежить ефективність функціонування сільськогосподарського підприємства, транспортна доступність угідь і своєчасність виконання технологічних операцій. У випадку ПСП «Сновський» існуюча мережа польових шляхів не відповідає вимогам сучасного агровиробництва. Її відновлення та вдосконалення мають відбуватися на основі інвентаризації, правового оформлення та просторового аналізу території з використанням геоінформаційних технологій.

Проблемні аспекти, що потребують вирішення

Результати дослідження показали, що на території підприємства існує низка проблем, пов'язаних із функціонуванням польових доріг. Серед них найважливіші:

- відсутність кадастрової реєстрації польових доріг, через що вони не мають юридичного статусу;
- розорювання проектних проїздів під посіви, що призвело до фактичного зникнення частини доріг;
- відсутність системи утримання та ремонту шляхів, що знижує проїзність і ускладнює доступ до окремих ділянок;
- невизначеність форми власності земель під дорогами (державна, комунальна чи користування ПСП);
- недостатня інтеграція транспортної мережі господарства з територіальними дорогами загального користування;
- відсутність цифрової моделі дорожньої мережі, що унеможливорює оперативне планування руху техніки.

Вирішення цих проблем потребує системного підходу, що охоплює як правовий, так і технічний аспект.

Етапи удосконалення організації польових доріг

1. Проведення інвентаризації. Першим кроком має стати проведення повної інвентаризації польових доріг на території підприємства. Необхідно здійснити геодезичну зйомку, визначити координати меж, довжину, ширину проїзної частини та площу кожної дороги. За результатами інвентаризації складаються плани-схеми з прив'язкою до кадастрової сітки, які дозволяють точно ідентифікувати розташування доріг у системі землекористування.

2. Внесення даних до Державного земельного кадастру. Після узгодження результатів інвентаризації з органами місцевого самоврядування, дороги мають бути внесені до кадастру як окремі об'єкти з визначенням форми

власності — комунальної або державної. Це дозволить закріпити їх юридичний статус і визначити відповідального за утримання.

3. Відновлення розораних і занедбаних доріг.

На основі картографічних матеріалів слід відновити розорані проїзди, що існували за проектами паювання. Відновлення варто проводити у місцях, де вони забезпечують найкоротші маршрути до виробничих об'єктів і не перетинають приватні ділянки.

4. Покращення технічного стану доріг.

На найбільш завантажених напрямках доцільно виконати укріплення покриття шляхом засипання щебенем, гравієм або місцевими будівельними матеріалами. Рекомендується створити мінімальну систему водовідведення: кювети, канали, водопропускні труби в місцях перетину з каналами. Такі заходи дозволять забезпечити проїзність протягом усього року.

5. Оптимізація дорожньої мережі.

Використання ГІС дає змогу визначити найоптимальніші шляхи для руху техніки, мінімізувати дублювання маршрутів і витрати пального. Аналіз із використанням буферних зон навколо ділянок дозволить створити карту доступності, на основі якої можна скоригувати структуру доріг.

6. Формування програми технічного обслуговування.

Для запобігання подальшому руйнуванню польових доріг потрібно розробити річну програму їх обслуговування. До неї варто включити планове грейдерування, засипання ям, очищення узбіч від чагарників і контроль за проїзністю після сезонних дощів.

7. Правове та фінансове забезпечення.

Після інвентаризації громада має закріпити за собою право власності на дороги або укласти угоду про спільне утримання з ПСП «Сновський». Фінансування може здійснюватися за рахунок місцевого бюджету, пайових внесків орендарів або цільових субвенцій від держави на розвиток сільських територій.

Для створення ефективної та довговічної мережі польових доріг у межах ПСП «Сновський» доцільно впровадити такі рішення:

- створення цифрової ГІС-моделі дорожньої мережі господарства із зазначенням стану покриття, ширини, довжини, категорії проїзності та рівня навантаження;
- організація єдиної системи обліку та паспортизації доріг із присвоєнням кожній ділянці унікального кадастрового номера;
- проведення інженерно-геологічного обстеження ділянок, схильних до підтоплення, з метою запобігання руйнуванню полотна;
- застосування енергоощадних матеріалів місцевого походження (гранітний відсів, шлак, щебінь) для зниження витрат на утримання;
- розробка проекту землеустрою щодо впорядкування угідь, у якому передбачити організацію польових доріг як окремого функціонального елемента території.

Впровадження запропонованих заходів дозволить не лише поліпшити технічний стан дорожньої мережі, а й забезпечити законність її існування, підвищити ефективність використання земель сільськогосподарського призначення та сприятиме розвитку інфраструктури громади.

Очікувані результати

Удосконалення організації польових доріг у ПСП «Сновський» дасть змогу:

- скоротити витрати на транспортування продукції до 10–15 %;
- підвищити продуктивність техніки завдяки скороченню простоїв;
- зменшити втрати врожаю при перевезенні;
- покращити логістичну взаємодію між полями та виробничими об'єктами;
- створити передумови для подальшої цифровізації землекористування.

Таким чином, організація й модернізація польових доріг є не лише інженерним завданням, а й частиною комплексного управління земельними ресурсами. Її реалізація забезпечить раціональне використання території,

підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва та сталий розвиток Сновської громади загалом.

Висновки до розділу 2

Проведений аналіз природно-господарських умов і стану дорожньої мережі ПСП «Сновський» дав змогу всебічно оцінити сучасний стан землекористування, структуру сільськогосподарських угідь, технічну забезпеченість території та проблеми в організації польових доріг.

Територія Сновської громади характеризується сприятливими природно-кліматичними умовами для розвитку аграрного виробництва. Рівнинний рельєф, достатня зволоженість, наявність лісових масивів і водойм створюють передумови для вирощування різних культур і ведення багатогалузевого господарства. Проте частина земель громади зазнала змін унаслідок воєнних дій, що ускладнило доступ до окремих угідь і негативно позначилося на структурі землекористування.

Аналіз земельних ресурсів ПСП «Сновський» показав, що більшість площ займає рілля, що свідчить про орієнтацію господарства на рослинництво. Водночас відзначено слабкий розвиток тваринницької галузі та недостатню частку сіножатей і пасовищ. Значна частина земель перебуває в оренді за рахунок паїв, частина яких не оформлена юридично, що створює проблеми з правовим регулюванням і наповненням місцевого бюджету.

Однією з головних проблем визначено незадовільний стан польових доріг. Частина з них розорана, частина втратила проїзність, а більшість не внесена до Державного земельного кадастру. Відсутність правового статусу цих доріг унеможливує їх офіційне обслуговування, що негативно впливає на логістику, підвищує витрати на транспортування та створює труднощі з доступом до земельних ділянок.

Оцінка транспортно-дорожньої доступності виявила недостатню щільність дорожньої мережі, низький рівень технічного стану покриття й сезонні обмеження проїзності. Це підтверджує необхідність проведення інвентаризації, відновлення знищених проїздів і впровадження сучасних

підходів до обліку дорожньої інфраструктури з використанням геоінформаційних технологій.

Загалом, у системі землекористування ПСП «Сновський» простежується низка проблем — від непорядкованості кадастрових даних до технічної занедбаності доріг і дисбалансу між видами угідь. Їх подолання можливе лише за умови поєднання правових, організаційних і технологічних рішень. Саме це стане предметом подальших досліджень і розробок у третьому розділі, де буде запропоновано комплекс заходів з удосконалення методів інвентаризації земель та оптимізації мережі польових доріг ПСП «Сновський».

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ МЕРЕЖІ ПОЛЬОВИХ ДОРІГ ПСП «СНОВСЬКИЙ»

3.1. Методичні пропозиції щодо вдосконалення інвентаризації польових доріг

У сучасних умовах реформи земельних відносин в Україні особливого значення набуває вдосконалення процесу інвентаризації земель, зокрема польових доріг, які забезпечують функціонування аграрного виробництва. Відсутність належного обліку цих елементів землекористування спричиняє численні проблеми — від порушення меж паїв до утрудненого доступу сільськогосподарської техніки до полів. Саме тому розроблення нових методичних підходів до інвентаризації польових доріг має не лише наукове, але й значне практичне значення для сталого розвитку сільських територій.

Польові дороги належать до земель сільськогосподарського призначення загального користування. Вони не є самостійним об'єктом господарювання, але забезпечують просторову цілісність земельних масивів. Проте через відсутність кадастрових номерів і юридичного закріплення фактична наявність таких доріг не відповідає їхньому відображенню в Державному земельному кадастрі. У результаті — частина з них потрапляє до орендованих ділянок або взагалі розорюється. Це спотворює структуру землекористування та створює ризики нераціонального використання земель.

Удосконалення методики інвентаризації має базуватись на поєднанні класичних землевпорядних процедур з новітніми цифровими технологіями. Першим етапом є підготовка — збір наявних картографічних матеріалів, архівних планів розпаювання, ортофотопланів, а також даних Державного земельного кадастру та Публічної кадастрової карти. Підготовчий етап дозволяє визначити ділянки, щодо яких існують розбіжності між фактичним та правовим використанням.

Другий етап передбачає проведення польових вимірювань із застосуванням GPS-приймачів або геодезичних GNSS-систем. Для цього використовується геодезичне обладнання, здатне забезпечити точність до 3–5 см. Особливу увагу варто приділяти координуванню меж польових доріг, їхній ширині та довжині. Для дрібних об'єктів або ділянок із поганою видимістю можна використовувати безпілотні літальні апарати (БПЛА), які дозволяють створювати ортофотоплани високої точності (до 5 см/піксель).

Третій етап — камеральна обробка зібраних даних. Тут застосовуються програмні комплекси QGIS, ArcGIS або MapInfo Professional. На основі польових вимірювань формуються електронні карти, де фіксуються всі об'єкти інфраструктури: дороги, канали, захисні смуги, межі ділянок. Ці матеріали надалі використовуються для внесення інформації до кадастру та складання технічних звітів.

На відміну від традиційного підходу, нова методика передбачає створення паспорта кожної польової дороги. У ньому зазначаються географічні координати, ширина проїзної частини, стан покриття, наявність водовідводів, ухили, тип ґрунтів, а також фотофіксація об'єкта. Паспорт ведеться в електронній формі та зберігається у базі даних господарства або територіальної громади. Такий підхід запроваджується, зокрема, у Черкаській, Полтавській та Хмельницькій областях, де громади почали власними силами створювати геопортали з картами польових доріг [20].

Важливою складовою є створення системи інституційного супроводу інвентаризації. До неї повинні бути залучені органи місцевого самоврядування, територіальні підрозділи Держгеокадастру, агропідприємства та землевпорядні організації. Саме спільна робота цих суб'єктів забезпечить повноту даних і їхню актуальність.

Покрокова методика інвентаризації має включати:

1. визначення територій, де існують невраховані польові дороги;
2. уточнення меж і координат шляхів за допомогою ГІС;
3. внесення результатів до бази просторових даних громади;

4. юридичне оформлення ділянок як земель загального користування.

Реалізація такої системи дозволяє підвищити точність даних кадастру, запобігти конфліктам між орендарями та громадою, а також забезпечити законне користування дорогами. За оцінками фахівців Національного університету біоресурсів і природокористування України, впровадження ГІС-методів у землеустрій зменшує ризики помилок на 30–40% і скорочує час виконання робіт на 25% порівняно з класичними підходами [21].

Таким чином, удосконалена методика інвентаризації земель має стати обов'язковим елементом системи управління територіальними громадами. Її впровадження у ПСП «Сновський» забезпечить створення прозорої бази даних, формування правового статусу доріг, покращення доступності земельних масивів і раціональне використання аграрних ресурсів.

3.2. Використання ГІС-технологій для обліку та моніторингу стану польових доріг

Використання геоінформаційних систем (ГІС) у землевпорядкуванні стало ключовим напрямом цифровізації аграрного сектору. Ці системи забезпечують інтеграцію просторових, кадастрових і аналітичних даних у єдину базу, що дає можливість ефективно управляти земельними ресурсами.

У контексті інвентаризації польових доріг ГІС виконує кілька основних функцій. По-перше, вона дає змогу створювати цифрову карту території господарства з точним розміщенням доріг, полів, водних об'єктів і виробничих споруд. По-друге, система забезпечує можливість постійного моніторингу стану доріг, їхньої проїзності та змін у межах ділянок. По-третє, на основі просторового аналізу можна моделювати оптимальні маршрути руху техніки, знижуючи витрати пального та навантаження на дорожнє покриття.

Для господарств рівня ПСП «Сновський» доцільно впроваджувати ГІС-рішення на базі програмного забезпечення QGIS або ArcGIS Online. Ці системи сумісні з відкритими форматами shapefile, GeoJSON і GML, що дозволяє легко обмінюватися даними з Держгеокадастром або іншими

органами місцевого самоврядування. Використання QField — мобільного додатка для польових обстежень — спрощує фіксацію даних безпосередньо на місцевості [22].

Застосування безпілотних літальних апаратів (БПЛА) суттєво підвищує точність просторових вимірювань. На основі знімків із дронів формується ортофотоплан з роздільною здатністю до 5 см/піксель, що дозволяє фіксувати навіть незначні зміни у ширині чи розташуванні дороги. Отримані дані обробляються за допомогою фотограмметричних програм, таких як Agisoft Metashape або Pix4Dmapper, після чого результати інтегруються у ГІС-базу. Це забезпечує максимально достовірне відображення польових доріг у цифровому форматі [23].

Крім цього, для моніторингу доріг можна використовувати матеріали дистанційного зондування Землі — зокрема, знімки Sentinel-2, доступні через платформу Copernicus Hub. За допомогою індексів NDWI або NDVI можна оцінювати рівень вологості поверхні, стан покриття та виявляти ділянки, де дороги втрачають проїзність через підтоплення або ерозію [24].

Застосування ГІС-технологій також має економічний ефект. За розрахунками Інституту геоінформаційних систем і картографії (Варшава, 2022), автоматизований облік польових доріг знижує витрати на утримання на 12–15% і скорочує час оновлення кадастрових даних удвічі. В українських громадах, які вже впровадили подібні рішення (зокрема у Полтавській та Волинській областях), зафіксовано підвищення ефективності управління земельними ресурсами на 20–25% [25].

Впровадження геоінформаційної системи у межах ПСП «Сновський» дозволить створити динамічну модель дорожньої мережі, доступну для аналізу й оновлення у режимі реального часу. Таке рішення сприятиме оптимізації маршрутів техніки, покращенню планування виробничих процесів і забезпеченню прозорості у використанні земель.

3.3. Економічне обґрунтування впровадження удосконалених методів інвентаризації

Раціональне використання земельних ресурсів неможливе без належного їх обліку та правового оформлення. Удосконалення методів інвентаризації польових доріг у ПСП «Сновський» має не лише землевпорядне, а й значне економічне значення. Це обґрунтовується тим, що на основі точної інформації про межі, протяжність і стан доріг підприємство може оптимізувати витрати, підвищити ефективність логістики, скоротити простої техніки та втрати врожаю під час транспортування продукції.

Польові дороги безпосередньо впливають на виробничу собівартість сільськогосподарської продукції. Через їх незадовільний стан збільшується споживання пального, підвищується знос техніки, зменшується оперативність виконання польових робіт. Відсутність системного догляду за такими дорогами призводить до сезонних ускладнень у доступі до окремих ділянок, особливо в періоди весняного розмокання чи осінніх дощів. Натомість впорядкована дорожня мережа дозволяє знизити витрати на транспортування, забезпечити стабільний підвіз матеріально-технічних ресурсів і швидке вивезення урожаю до місць зберігання [26].

Інвентаризація дає можливість уточнити реальну площу земель, закріпити дороги як землі загального користування, що належать громаді, та визначити межі їх утримання. Це створює передумови для більш прозорого розподілу витрат між підприємствами, які користуються спільною інфраструктурою. Водночас юридичне оформлення доріг зменшує кількість конфліктів між землекористувачами, спрощує планування господарської діяльності та покращує взаємодію між громадою та орендарями.

Застосування сучасних геоінформаційних технологій у процесі інвентаризації також має відчутний економічний ефект. Використання ГІС-систем і даних дистанційного зондування Землі дає можливість зменшити тривалість польових робіт, мінімізувати похибки вимірювань і скоротити

витрати на камеральну обробку матеріалів. За оцінками експертів Світового банку, цифровізація земельних процесів у середньому скорочує вартість кадастрових робіт на 20–30 % і підвищує точність геоданих у півтора раза [27].

Економічна доцільність упорядкування польових доріг полягає й у підвищенні продуктивності праці. Коли до кожної земельної ділянки забезпечено безперешкодний під'їзд, скорочуються прості техніки, раціональніше використовується робочий час і паливо. Це особливо актуально в умовах зростання цін на енергоресурси, коли навіть незначне зменшення транспортних витрат дає помітний фінансовий результат. У досвіді польських і литовських фермерських господарств доведено, що модернізація мережі польових доріг підвищує ефективність логістики в середньому на 10–15 % [28].

Для громади впровадження сучасних методів інвентаризації також є вигідним. Формування точних кадастрових даних забезпечує справедливе нарахування земельного податку, дозволяє ефективніше планувати розвиток територій і залучати інвестиції. Наявність чітко оформленої дорожньої мережі підвищує привабливість території для нових орендарів, адже вони отримують гарантований доступ до земельних масивів. Крім того, упорядкування польових доріг сприяє розвитку сільської інфраструктури, що має мультиплікативний ефект — створюються умови для логістики, зберігання, обслуговування техніки та розміщення малих переробних підприємств.

Важливо підкреслити, що витрати на проведення інвентаризації та створення цифрових баз даних є одноразовими, тоді як отриманий ефект має тривалий характер. Дані, занесені до кадастру та ГІС, можуть оновлюватися автоматично, забезпечуючи постійний моніторинг змін у землекористуванні. У цьому сенсі проект удосконалення інвентаризації не лише швидко окупується, а й створює економічний фундамент для подальшого розвитку господарства та громади [29].

Отже, удосконалення методів інвентаризації земель у ПСП «Сновський» є економічно виправданим кроком. Воно сприяє зниженню виробничих

витрат, підвищенню прибутковості агровиробництва, формуванню стабільної логістичної системи та створенню умов для сталого розвитку місцевої економіки. Підприємство, яке впровадить ці підходи, отримає не лише короткострокову економію ресурсів, а й довгострокові вигоди у вигляді зростання ефективності управління земельними ресурсами.

3.4. Розроблення схем оптимізації польових доріг у структурі землекористування

Оптимізація мережі польових доріг є завершальним етапом процесу інвентаризації земель та одним із ключових чинників раціональної організації території сільськогосподарського підприємства. Її основна мета полягає у формуванні такої системи шляхів, яка забезпечує мінімальні транспортні витрати, зручний доступ до кожної земельної ділянки та відповідність сучасним вимогам до охорони земель. Для ПСП «Сновський» питання оптимізації польових доріг набуває особливого значення, адже нинішня мережа сформована ще в період колективного землекористування й не відповідає сучасним умовам господарювання.

Раціональна схема польових доріг повинна базуватися на принципах мінімізації дублюючих маршрутів, скорочення довжини проїздів між полями, а також урахування природних умов місцевості. При її розробленні необхідно враховувати конфігурацію масивів ріллі, рельєф, гідрологічні умови, наявність лісосмуг, водних перешкод і меліоративних каналів. Відповідно до Методичних рекомендацій Держгеокадастру, оптимальна густота польових доріг для сільськогосподарських підприємств Поліської зони має становити 0,25–0,30 км на 100 га орних земель [30]. Для ПСП «Сновський» ця норма передбачає створення близько 5,5–6,0 км доріг на загальну площу 2 000 га ріллі.

Вихідною інформацією для побудови схеми оптимізації виступають матеріали інвентаризації: цифрові плани земельних ділянок, дані з Державного земельного кадастру, а також результати натурних спостережень.

На основі цих даних формується геоінформаційна база, у якій відображаються існуючі дороги, польові проїзди, межі масивів, водні об'єкти та рельєф. За допомогою програмних засобів (наприклад, QGIS, ArcGIS чи MapInfo) виконується моделювання маршрутів із урахуванням найкоротших шляхів і мінімального ухилу місцевості [31].

Оптимізація схеми передбачає поділ доріг за функціональним призначенням:

- головні (магістральні) польові дороги — сполучають центральну садибу підприємства з віддаленими масивами;
- внутрішньомасивні дороги — забезпечують під'їзд до окремих полів, господарських споруд, зрошувальних систем;
- допоміжні або технологічні дороги — використовуються для обслуговування меліоративних каналів, лісосмуг, польових станів.

Для підприємства типу ПСП «Сновський» доцільно передбачити дво- або трирівневу структуру дорожньої мережі. Головні проїзди бажано проектувати з твердим покриттям (щебінь, асфальтна крихта), що забезпечує цілорічну експлуатацію. Внутрішньомасивні дороги можуть бути ґрунтовими, але з обов'язковим улаштуванням водовідводів і укріпленням найбільш уразливих ділянок. Такий підхід відповідає рекомендаціям Міністерства аграрної політики та продовольства України щодо стійкої агрологістики [32].

Особливу увагу під час оптимізації слід приділяти питанням охорони земель. Правильно спроектована дорожня мережа запобігає ерозійним процесам, сприяє рівномірному розподілу навантаження на ґрунт, забезпечує відведення поверхневих вод. У районах із підвищеною заболоченістю доцільно передбачити штучні насипи або укріплення полотна щебенево-піщаною сумішшю. Це особливо актуально для території Сновської громади, де частина доріг пролягає поблизу меліоративних каналів і заплав річки Снов.

Приклад схеми оптимізації для ПСП «Сновський» передбачає збереження існуючих магістральних напрямів і відновлення кількох розораних проїздів між паями. Важливим кроком є закріплення цих шляхів як

земель загального користування у комунальній власності громади. Це дозволить проводити ремонт і обслуговування за кошти місцевого бюджету або в межах спільних програм державно-приватного партнерства. Такий підхід успішно застосовується в аграрних громадах Польщі, де польові дороги фінансуються спільно з агровиробниками на умовах співфінансування [33].

Окрім технічних аспектів, оптимізація польових доріг передбачає й просторову інтеграцію з іншими елементами землекористування. Сучасна тенденція у плануванні полягає в тому, що дорожня мережа розглядається не ізольовано, а як частина цілісної територіальної системи — із сівозмінами, лісосмугами, водними об'єктами та інженерною інфраструктурою. Це відповідає принципам комплексного землеустрою, закладеним у Земельному кодексі України [1] і Методичних рекомендаціях Держгеокадастру [30].

Важливо, щоб оптимізована мережа доріг була відображена в оновленій картографічній документації та інтегрована до місцевого геопорталу громади. Це створює зручний інструмент для планування, моніторингу й ухвалення управлінських рішень. У перспективі ці дані можуть використовуватись не лише для землевпорядкування, а й для екологічного моніторингу, планування меліорації та аналізу просторових ризиків у сільському господарстві.

Отже, розроблення схем оптимізації польових доріг у структурі землекористування ПСП «Сновський» має комплексний характер. Вона забезпечує підвищення ефективності агровиробництва, скорочення витрат на транспортування, зменшення негативного впливу на довкілля та сприяє впровадженню цифрових технологій у просторове управління земельними ресурсами. Результатом такої роботи стане створення сучасної, раціональної та юридично оформленої системи польових доріг, що відповідатиме як потребам господарства, так і інтересам громади.

3.5. Пропозиції щодо підвищення ефективності використання земель ПСП «Сновський»

Підвищення ефективності використання земельних ресурсів є стратегічним завданням кожного сільськогосподарського підприємства, особливо в умовах сучасних викликів — кліматичних змін, дефіциту трудових ресурсів та потреби у сталому землекористуванні. Для ПСП «Сновський» ключовим напрямом оптимізації виступає поєднання інвентаризаційних, технологічних та організаційно-правових заходів, спрямованих на забезпечення раціонального використання сільськогосподарських угідь, збереження родючості ґрунтів і вдосконалення дорожньо-транспортної інфраструктури.

Однією з першочергових пропозицій є завершення комплексної інвентаризації земельних ресурсів господарства з подальшим оновленням даних у Державному земельному кадастрі. Це дозволить уточнити фактичні площі ріллі, сіножатей, пасовищ та польових доріг, виявити невраховані ділянки, що використовуються без правових підстав, і забезпечити їх належне оформлення. Згідно з рекомендаціями Держгеокадастру, проведення повторної інвентаризації раз на 5–7 років дає змогу відстежувати динаміку землекористування та запобігати несанкціонованим змінам меж [34].

Важливою складовою підвищення ефективності є удосконалення структури угідь. Для ПСП «Сновський» доцільно передбачити поступову конверсію малопродуктивних земель і заболочених ділянок у кормові угіддя або лісосмуги, що сприятиме покращенню мікроклімату та зниженню ерозії. На основі карт агровиробничих груп ґрунтів варто визначити зони підвищеної продуктивності для інтенсивного вирощування зернових культур і, навпаки, ділянки, що потребують обмеженого використання або рекультивації. Такий підхід відповідає принципам «точного землеробства», які активно впроваджуються в країнах ЄС [35].

Раціональне використання земель неможливе без належної транспортної доступності. Тому рекомендовано впровадити програму поетапного відновлення польових доріг, насамперед тих, що забезпечують доступ до великих масивів ріллі. Ремонт та укріплення ґрунтових шляхів можуть проводитися спільно з громадою в рамках місцевих програм сталого розвитку. Досвід Польщі показує, що спільне фінансування дорожньої інфраструктури сільських територій за участю агровиробників дозволяє скоротити витрати громад на 30–40 % і водночас підвищити ефективність агрологістики [33].

Значного ефекту можна досягти завдяки впровадженню цифрових технологій управління земельними ресурсами. Використання ГІС-платформ для обліку угідь, планування сівозмін та моніторингу стану ґрунтів забезпечить підприємству оперативний контроль за кожною ділянкою. Такі системи дають змогу виявляти деградацію ґрунтів, порушення структури посівів, оцінювати відхилення врожайності та ухвалювати рішення на основі просторових даних. За даними FAO, запровадження цифрових систем управління землею дозволяє підвищити продуктивність агровиробництва в середньому на 15–20 % [29].

Також доцільним є посилення екологічної складової у землекористуванні. Підприємству варто впровадити заходи з мінімального обробітку ґрунту (*mini-till*, *strip-till*), створення буферних смуг уздовж водотоків, а також висадження захисних лісосмуг на межах масивів. Це сприятиме збереженню структури ґрунту, зниженню втрат вологи та покращенню умов для біорізноманіття. Застосування таких практик відповідає цілям Європейського зеленого курсу (*European Green Deal*), що орієнтує аграрний сектор на зменшення антропогенного навантаження на довкілля [36].

Необхідним є також врегулювання правового статусу польових доріг. Їх закріплення як земель загального користування у комунальній власності Сновської громади дозволить проводити ремонтні роботи, отримувати фінансування з державних і обласних програм та уникнути спорів між землекористувачами. Прозора система управління землями створить

передумови для підвищення інвестиційної привабливості території та залучення нових орендарів. У цьому контексті важливим кроком є включення даних про дороги до кадастрової бази та місцевого геопорталу громади [37].

У перспективі підприємству слід розробити внутрішню програму «Раціональне землекористування ПСП «Сновський»», яка включатиме план заходів із моніторингу, поліпшення структури угідь, охорони ґрунтів та розвитку транспортної інфраструктури. Такі програми вже впроваджуються в ряді громад Чернігівської області за підтримки Держгеокадастру та проєктів міжнародної технічної допомоги, зокрема USAID AGRO [38].

Отже, підвищення ефективності використання земель ПСП «Сновський» потребує комплексного підходу, який поєднує землеупорядні, технічні, екологічні та цифрові рішення. Лише за умови впровадження системного управління територією можливо забезпечити економічну стабільність підприємства, покращити стан дорожньої інфраструктури, підвищити врожайність і зміцнити потенціал громади в цілому.

Висновки до розділу 3

Проведене дослідження дало змогу визначити напрями вдосконалення процесу інвентаризації земель сільськогосподарського призначення та оптимізації мережі польових доріг ПСП «Сновський». Аналіз показав, що підвищення ефективності землекористування неможливе без комплексного підходу, який поєднує правові, технічні, економічні та екологічні аспекти управління територією.

Запропоновані методичні рішення передбачають удосконалення етапів інвентаризації, застосування сучасних ГІС-технологій та впровадження електронних баз даних для фіксації, аналізу та моніторингу стану польових доріг. Використання дистанційного зондування Землі та безпілотних технологій дозволяє підвищити точність вимірювань і значно скоротити витрати на камеральні роботи. Результати таких підходів забезпечують оперативне оновлення кадастрової інформації та створюють умови для прозорого управління земельними ресурсами.

Економічне обґрунтування доводить доцільність цих заходів як для підприємства, так і для громади. Раціоналізація дорожньої мережі дозволяє зменшити транспортні витрати, скоротити втрати врожаю, оптимізувати використання пального та підвищити продуктивність праці. У юридичному аспекті оформлення польових доріг у комунальну власність сприяє узгодженню правового статусу земель загального користування, запобігає конфліктам між орендарями та забезпечує стабільне надходження коштів до місцевого бюджету.

Запропонована схема оптимізації польових доріг для ПСП «Сновський» базується на принципах мінімізації дублюючих маршрутів, покращення доступності до всіх земельних масивів та збереження екологічної рівноваги території. Поєднання сучасних технологій з організаційними рішеннями дозволить не лише оновити дорожню інфраструктуру, а й створити ефективну систему просторового управління земельними ресурсами.

Таким чином, реалізація розроблених пропозицій сприятиме підвищенню економічної стабільності підприємства, зниженню витрат на виробництво, покращенню умов праці та раціональному використанню земельних ресурсів. У перспективі це забезпечить формування сталої моделі землекористування на території Сновської громади та створить основу для розвитку сучасного аграрного виробництва з урахуванням вимог екологічної безпеки та цифрової трансформації агросфери.

ВИСНОВКИ

У ході виконання магістерської роботи на тему «Інвентаризація земель та оптимізація мережі польових доріг ПСП «Сновський»» було здійснено комплексне дослідження теоретичних, нормативно-правових, методичних та практичних аспектів обліку й раціонального використання земель сільськогосподарського призначення. Робота поєднує сучасні підходи до землеустрою, цифрові методи просторового аналізу та елементи сталого управління земельними ресурсами.

У першому розділі розкрито сутність і значення інвентаризації земель, визначено її місце у системі державного управління та землеустрою. Проаналізовано нормативно-правову базу, що регламентує порядок проведення інвентаризації в Україні, зокрема положення Земельного кодексу, законів «Про землеустрій», «Про державний земельний кадастр» і «Про охорону земель». Розглянуто теоретичні основи організації польових доріг як складової аграрної інфраструктури та узагальнено зарубіжний досвід ведення земельного кадастру й організації дорожніх мереж у сільських громадах ЄС. На основі аналізу зроблено висновок, що саме системна інвентаризація є необхідною передумовою раціонального землекористування і контролю за станом земельних ресурсів.

У другому розділі проведено аналіз природно-кліматичних і господарських умов Сновської територіальної громади, на території якої здійснює діяльність ПСП «Сновський». Встановлено, що громада має сприятливі ґрунтово-кліматичні умови для розвитку рослинництва, однак зіштовхується з низкою проблем — частковим розорюванням проектних польових доріг, неоформленими паями, відсутністю кадастрових номерів на землі загального користування. Здійснено аналіз структури сільськогосподарських угідь і визначено, що більшість площ підприємства займає рілля, що потребує належного транспортного забезпечення.

Обґрунтовано необхідність інвентаризації польових доріг як елемента ефективного землекористування.

У третьому розділі розроблено практичні пропозиції щодо вдосконалення інвентаризації земель та оптимізації мережі польових доріг ПСП «Сновський». Запропоновано використання геоінформаційних систем, дистанційного зондування Землі та безпілотних технологій для підвищення точності та швидкості облікових робіт. Розроблено схему оптимізації польових доріг, що передбачає їх поділ за функціональним призначенням, оновлення покриття, облаштування водовідводів та закріплення правового статусу шляхів у комунальній власності громади. Обґрунтовано економічну доцільність впровадження таких рішень і запропоновано рекомендації щодо створення цифрової системи моніторингу стану земель підприємства.

У результаті проведеного дослідження визначено, що інвентаризація земель і впорядкування мережі польових доріг є взаємопов'язаними елементами сучасної системи управління територіями. Їх комплексне впровадження дозволить підвищити ефективність агровиробництва, забезпечити законність землекористування, зменшити транспортні витрати, підвищити урожайність та поліпшити екологічний стан земель. Отримані результати мають практичне значення для ПСП «Сновський» і можуть бути використані при розробленні місцевих програм раціонального землекористування у межах Сновської територіальної громади.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 № 2768-III // Відомості Верховної Ради України. — 2002. — № 3–4. — Ст. 27.
2. Про землеустрій: Закон України від 22.05.2003 № 858-IV // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 36. — Ст. 282.
3. Про державний земельний кадастр: Закон України від 07.07.2011 № 3613-VI // Відомості Верховної Ради України. — 2011. — № 50. — Ст. 548.
4. Про охорону земель: Закон України від 19.06.2003 № 962-IV // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 39. — Ст. 349.
5. Про оцінку земель: Закон України від 11.12.2003 № 1378-IV // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — № 15. — Ст. 229.
6. Постанова Кабінету Міністрів України № 476 від 05.06.2019 «Про проведення інвентаризації земель». — Офіційний вісник України. — 2019.
7. Методичні рекомендації щодо проведення інвентаризації земель, затверджені наказом Держгеокадастру № 280 від 17.09.2020. — Київ: Держгеокадастр, 2020. — 46 с.
8. Міністерство аграрної політики та продовольства України. Наказ № 489 від 12.11.2012 «Про затвердження Методичних рекомендацій з обліку угідь». — Київ: Мінрегіонбуд України, 2012. — 118 с.
9. FAO. Land Resources Planning for Sustainable Land Management. Rome: FAO, 2021. — 74 p.
10. ДБН В.2.3-5:2018 «Вулиці та дороги населених пунктів». — Київ: Мінрегіонбуд України, 2018. — 118 с.
11. Третяк, А.М., Третяк, Р.А. Землеустрій: сучасні підходи. — К.: Аграрна наука, 2019. — 296 с.
12. Інструкція з проектування внутрішньогосподарських шляхів. — Київ: Мінагрополітики України, 2014. — 79 с.
13. Вдовенко, Н.В. Організаційно-економічні засади управління земельними ресурсами. — К.: НУБіП України, 2020. — 214 с.
14. Didenko, O. GIS technologies in agricultural land inventory. — Kyiv: NULES Press, 2022. — 54 p.
15. DroneDeploy. High-Resolution Field Mapping Standards. — San Francisco, 2021. — 32 p.

16. GIZ. Rural Infrastructure and Agricultural Logistics Improvement Programme. — Berlin, 2020. — 60 p.
17. BMEL. Land Consolidation and Rural Road Planning in Germany. Federal Ministry of Food and Agriculture. — Berlin, 2021. — 82 p.
18. FAO. Good Practices in Rural Road Planning. — Rome: FAO, 2020. — 56 p.
19. Ministry of Agriculture of Poland. Rural Roads Reconstruction Programme (2005–2022). — Warsaw, 2022. — 94 p.

ДОДАТКИ

Техонісвідок № Р

ДОКУМЕНТАЦІЯ

по визначенню земель, що підлягають
передачі у колективну власність

КСП "Росія"

Щорського району Чернігівської області

ЩОРСЬКА РАЙОННА РАДА
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ

РІШЕННЯ

від 18 липня 1995 року № 131

Про передачу земель колективному сільськогосподарському підприємству "Росія" для сільськогосподарського використання.

Розглянувши клопотання колективного сільськогосподарського підприємства "Росія" та документацію по визначенню земель, що підлягають передачі у колективну власність сільськогосподарському, на підставі ст.ст.11, 17, 23 Земельного Кодексу України, виконком районної Ради ВІРІШИВ:

1. Передати колективному сільськогосподарському підприємству "Росія" у колективну власність для сільськогосподарського використання 2985,1 га землі, з тому числі сільськогосподарських угідь - 2782,4 га, з них ріллі - 2068,3 га, багаторічних насаджень - 2,4 га, сіножатей - 309,6 га, пасовищ - 402,1 га, інших угідь - 202,7 га, які розташовані на території Тихоновицької сільської Ради.

2. Видати колективному сільськогосподарському підприємству "Росія" державний акт на право колективної власності на земель.

Голова районної Ради
та виконкому

Керівник секретаріату

С.М.Вдовенко

В.М.Запорожець

ПРОЕКТ
роздержавлення земель
КСП «Росія»

ПРОЕКТ

№ участка	№ участка	№ участка	№ участка
1000	1001	1002	1003
1004	1005	1006	1007
1008	1009	1010	1011
1012	1013	1014	1015
1016	1017	1018	1019
1020	1021	1022	1023
1024	1025	1026	1027
1028	1029	1030	1031
1032	1033	1034	1035
1036	1037	1038	1039
1040	1041	1042	1043
1044	1045	1046	1047
1048	1049	1050	1051
1052	1053	1054	1055
1056	1057	1058	1059
1060	1061	1062	1063
1064	1065	1066	1067
1068	1069	1070	1071
1072	1073	1074	1075
1076	1077	1078	1079
1080	1081	1082	1083
1084	1085	1086	1087
1088	1089	1090	1091
1092	1093	1094	1095
1096	1097	1098	1099
1100	1101	1102	1103
1104	1105	1106	1107
1108	1109	1110	1111
1112	1113	1114	1115
1116	1117	1118	1119
1120	1121	1122	1123
1124	1125	1126	1127
1128	1129	1130	1131
1132	1133	1134	1135
1136	1137	1138	1139
1140	1141	1142	1143
1144	1145	1146	1147
1148	1149	1150	1151
1152	1153	1154	1155
1156	1157	1158	1159
1160	1161	1162	1163
1164	1165	1166	1167
1168	1169	1170	1171
1172	1173	1174	1175
1176	1177	1178	1179
1180	1181	1182	1183
1184	1185	1186	1187
1188	1189	1190	1191
1192	1193	1194	1195
1196	1197	1198	1199
1200	1201	1202	1203
1204	1205	1206	1207
1208	1209	1210	1211
1212	1213	1214	1215
1216	1217	1218	1219
1220	1221	1222	1223
1224	1225	1226	1227
1228	1229	1230	1231
1232	1233	1234	1235
1236	1237	1238	1239
1240	1241	1242	1243
1244	1245	1246	1247
1248	1249	1250	1251
1252	1253	1254	1255
1256	1257	1258	1259
1260	1261	1262	1263
1264	1265	1266	1267
1268	1269	1270	1271
1272	1273	1274	1275
1276	1277	1278	1279
1280	1281	1282	1283
1284	1285	1286	1287
1288	1289	1290	1291
1292	1293	1294	1295
1296	1297	1298	1299
1300	1301	1302	1303
1304	1305	1306	1307
1308	1309	1310	1311
1312	1313	1314	1315
1316	1317	1318	1319
1320	1321	1322	1323
1324	1325	1326	1327
1328	1329	1330	1331
1332	1333	1334	1335
1336	1337	1338	1339
1340	1341	1342	1343
1344	1345	1346	1347
1348	1349	1350	1351
1352	1353	1354	1355
1356	1357	1358	1359
1360	1361	1362	1363
1364	1365	1366	1367
1368	1369	1370	1371
1372	1373	1374	1375
1376	1377	1378	1379
1380	1381	1382	1383
1384	1385	1386	1387
1388	1389	1390	1391
1392	1393	1394	1395
1396	1397	1398	1399
1400	1401	1402	1403
1404	1405	1406	1407
1408	1409	1410	1411
1412	1413	1414	1415
1416	1417	1418	1419
1420	1421	1422	1423
1424	1425	1426	1427
1428	1429	1430	1431
1432	1433	1434	1435
1436	1437	1438	1439
1440	1441	1442	1443
1444	1445	1446	1447
1448	1449	1450	1451
1452	1453	1454	1455
1456	1457	1458	1459
1460	1461	1462	1463
1464	1465	1466	1467
1468	1469	1470	1471
1472	1473	1474	1475
1476	1477	1478	1479
1480	1481	1482	1483
1484	1485	1486	1487
1488	1489	1490	1491
1492	1493	1494	1495
1496	1497	1498	1499
1500	1501	1502	1503
1504	1505	1506	1507
1508	1509	1510	1511
1512	1513	1514	1515
1516	1517	1518	1519
1520	1521	1522	1523
1524	1525	1526	1527
1528	1529	1530	1531
1532	1533	1534	1535
1536	1537	1538	1539
1540	1541	1542	1543
1544	1545	1546	1547
1548	1549	1550	1551
1552	1553	1554	1555
1556	1557	1558	1559
1560	1561	1562	1563
1564	1565	1566	1567
1568	1569	1570	1571
1572	1573	1574	1575
1576	1577	1578	1579
1580	1581	1582	1583
1584	1585	1586	1587
1588	1589	1590	1591
1592	1593	1594	1595
1596	1597	1598	1599
1600	1601	1602	1603
1604	1605	1606	1607
1608	1609	1610	1611
1612	1613	1614	1615
1616	1617	1618	1619
1620	1621	1622	1623
1624	1625	1626	1627
1628	1629	1630	1631
1632	1633	1634	1635
1636	1637	1638	1639
1640	1641	1642	1643
1644	1645	1646	1647
1648	1649	1650	1651
1652	1653	1654	1655
1656	1657	1658	1659
1660	1661	1662	1663
1664	1665	1666	1667
1668	1669	1670	1671
1672	1673	1674	1675
1676	1677	1678	1679
1680	1681	1682	1683
1684	1685	1686	1687
1688	1689	1690	1691
1692	1693	1694	1695
1696	1697	1698	1699
1700	1701	1702	1703
1704	1705	1706	1707
1708	1709	1710	1711
1712	1713	1714	1715
1716	1717	1718	1719
1720	1721	1722	1723
1724	1725	1726	1727
1728	1729	1730	1731
1732	1733	1734	1735
1736	1737	1738	1739
1740	1741	1742	1743
1744	1745	1746	1747
1748	1749	1750	1751
1752	1753	1754	1755
1756	1757	1758	1759
1760	1761	1762	1763
1764	1765	1766	1767
1768	1769	1770	1771
1772	1773	1774	1775
1776	1777	1778	1779
1780	1781	1782	1783
1784	1785	1786	1787
1788	1789	1790	1791
1792	1793	1794	1795
1796	1797	1798	1799
1800	1801	1802	1803
1804	1805	1806	1807
1808	1809	1810	1811
1812	1813	1814	1815
1816	1817	1818	1819
1820	1821	1822	1823
1824	1825	1826	1827
1828	1829	1830	1831
1832	1833	1834	1835
1836	1837	1838	1839
1840	1841	1842	1843
1844	1845	1846	1847
1848	1849	1850	1851
1852	1853	1854	1855
1856	1857	1858	1859
1860	1861	1862	1863
1864	1865	1866	1867
1868	1869	1870	1871
1872	1873	1874	1875
1876	1877	1878	1879
1880	1881	1882	1883
1884	1885	1886	1887
1888	1889	1890	1891
1892	1893	1894	1895
1896	1897	1898	1899
1900	1901	1902	1903
1904	1905	1906	1907
1908	1909	1910	1911
1912	1913	1914	1915
1916	1917	1918	1919
1920	1921	1922	1923
1924	1925	1926	1927
1928	1929	1930	1931
1932	1933	1934	1935
1936	1937	1938	1939
1940	1941	1942	1943
1944	1945	1946	1947
1948	1949	1950	1951
1952	1953	1954	1955
1956	1957	1958	1959
1960	1961	1962	1963
1964	1965	1966	1967
1968	1969	1970	1971
1972	1973	1974	1975
1976	1977	1978	1979
1980	1981	1982	1983
1984	1985	1986	1987
1988	1989	1990	1991
1992	1993	1994	1995
1996	1997	1998	1999
2000	2001	2002	2003
2004	2005	2006	2007
2008	2009	2010	2011
2012	2013	2014	2015
2016	2017	2018	2019
2020	2021	2022	2023
2024	2025	2026	2027
2028	2029	2030	2031
2032	2033		

УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК
ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕУСТРОЮ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ФІЛІАЛ

ТЕХНІЧНИЙ ЗВІТ

по видачі державного акту на право
колективної власності на землю
КСП „Росія” с. Тихоновичі
Щорського району Чернігівської області

Тихоновичівка о/р
м. Чернігів - 1995 рік

РІШЕННЯ

від 18 лютого 1995 року № 131

Про передачу земель колективному сільськогосподарському підприємству "Росія" для сільськогосподарського використання.

Розглянувши клопотання колективного сільськогосподарського підприємства "Росія" та документації по визначеним земель, що підлягають передачі у колективну власність сільськогосподарському, на підставі ст.ст.11, 17, 23 Земельного Кодексу України, виконком районної Ради ВИРІШУЄ:

1. Передати колективному сільськогосподарському підприємству "Росія" у колективну власність для сільськогосподарського використання 2985,1 га землі, з тому числі сільськогосподарських угідь - 2782,4 га, з них ріллі - 2068,3 га, багаторічних насаджень - 2,4 га, сіножатей - 309,6 га, пасовищ - 402,1 га, інших угідь - 202,7 га, які розташовані на території Тихонівської сільської Ради.

2. Видати колективному сільськогосподарському підприємству "Росія" державний акт на право колективної власності на земель.

Голова районної Ради
та виконкому

Керівник секретаріату

С.М.Здобенко

В.М.Запорожець

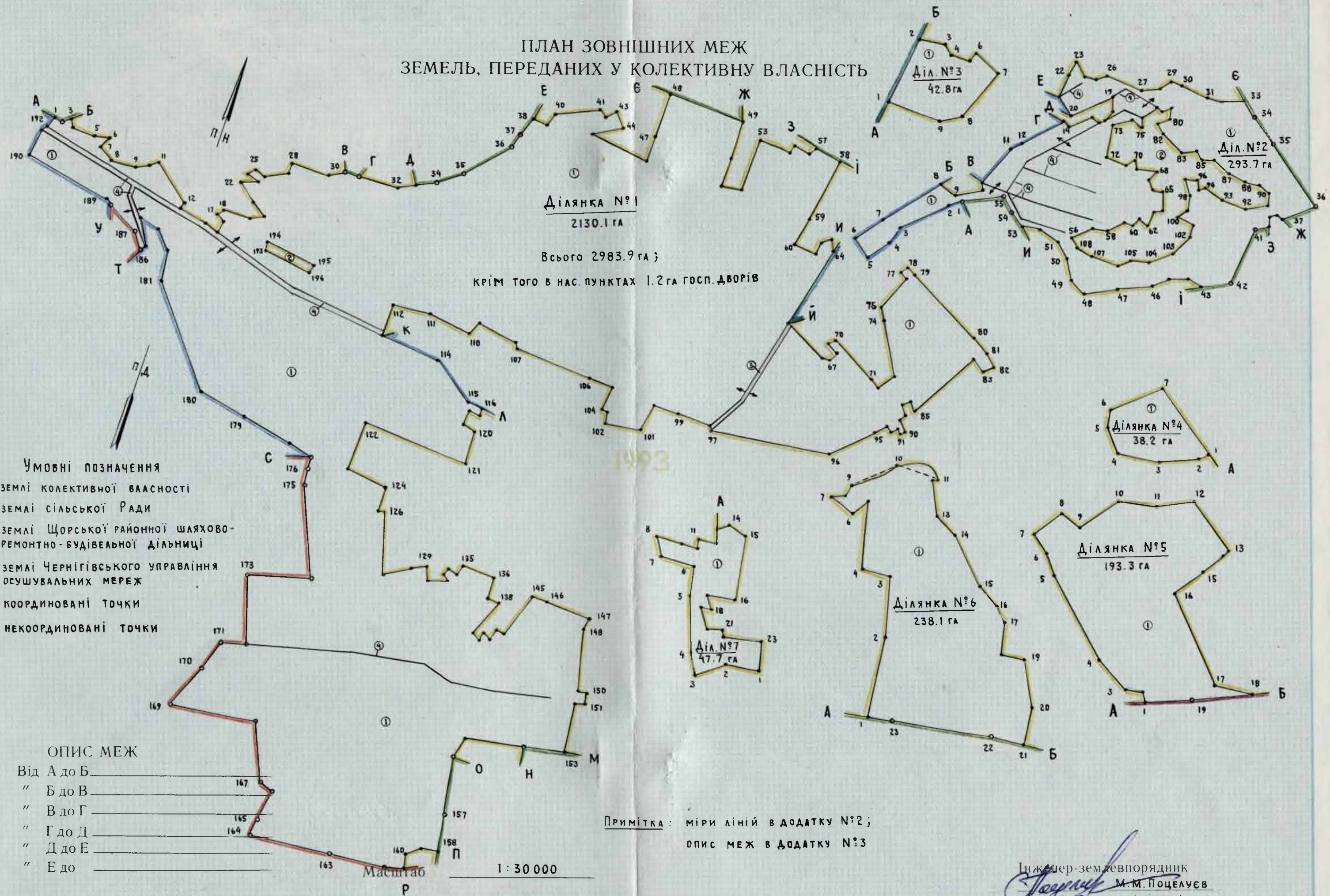
**ДЕРЖАВНИЙ
АКТ
НА ПРАВО КОЛЕКТИВНОЇ
ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ**

Серія ЧН №0007

ПЛАН ЗОВНІШНІХ МЕЖ
ЗЕМЕЛЬ, ПЕРЕДАНИХ У КОЛЕКТИВНУ ВЛАСНІСТЬ

Умовні позначення

- ① землі колективної власності
- ② землі сільської Ради
- ③ землі Щорської районної шляхово-ремонтно-будівельної ділянки
- ④ землі Чернігівського управління осушувальних мереж
- координовані точки
- некоординовані точки

ОПИС МЕЖ

- Від А до Б _____
- " Б до В _____ 167
- " В до Г _____ 165
- " Г до Д _____ 164
- " Д до Е _____
- " Е до _____

Ф7И.0.

- 1.Исаченко Иван Митрофанович
- 2.Исаченко Екатерина Иосиповна
- 3.Коваль Надежда Романовна
- 4.Ткач Наталия Петровна
- 5.Ткач Петро Афанасьевич
- 6.Писанко Екатерина Николаевна
- 7.Писанко Иван Яковлевич
- 8.Коваль Николай Антонович
9. Пивень Иван Павлович
- 10.Кушнир Василий Леонтьевич
- 11.Кушнир Мария Ефимовна
- 12.Надточий Марфа Романовна
- 13.Дедусь Раиса Андреевна
- 14.Кобец Надежда Лукьяновна
- 15.Кушнир Анна Пантелеевна
- 16.Кушнир Александр Яковлевич
- 17.Сербин Макрида Ануфриевна
- 18.Самусенко Михаил Андреевич
- 19.Самусенко Анна Афанасьевна
- 20.Самусенко Ольга Макаровна
- 21.Будлянский Михаил Петрович
- 22.Стрежалет Николай Данилович
- 23.Меський Федот Михайлович
- 24.Меська Мотрена Кондратьевна
- 25.Коваль Анна Владимировна
- 26.Коваль Люба Никитовна
- 27.Коваль Елена Александровна
- 28.Кушнир Варвара Кондратьевна
- 29.Федосенко Николай Петрович
- 30.Цыганок Мотрена Ивановна
- 31.Меська Мелания Ивановна
- 32.Бибех Михаил Степанович

251. Коноваленко Наталия Алексеевна
 252. Белоус Надежда Ивановна
 253. Шемет Александр Николаевич
 254. Коваль Степан Павлович
 255. Коваль Мария Матрифановна
 256. Авраменко Михаил Николаевич
 257. Авраменко Нина Васильевна
 258. Стрелец Иван Николаевич
 259. Тебенко Сергей Ефимович
 260. Карпенко Татьяна Николаевна
 261. Цыганок Николай Никиевич
 262. Исаченко Надежда Григоровна
 263. Кошель Анна Михайловна
 264. Чурупченко Ефросиния Карповна
 265. Чурупченко Мотрена Ивановна
 266. Мягкая Марфа Мойсеевна
 267. Мягкий Николай Никиевич
 268. Мягкая Мотрена Андреевна
 269. Мягкий Анатолий Николаевич
 270. Коваль Ульяна Михайловна
 271. Тебенко Анатолий Федорович
 272. Тебенко Анна Семеновна
 273. Тебенко Мария Федоровна
 274. Цыганок Анатолий Иванович
 275. Дранченко Виктор Васильевич
 276. Москалец Раиса Владимировна
 277. Андрущенко Петро Митрофанович
 278. Андрущенко Василь Петрович
 279. Андрущенко Надежда Никифоровна
 280. Дедусь Сергей Иванович
 281. Коваль Петро Гордеевич
 282. Мельник Мария Алексеевна
 283. Мельник Василь Архипович
 284. Мельник Прасковья Архиповна
 285. Андрущенко Александра Васильевна
 286. Мельник Иван Лавренович
 287. Мельник Анна Тихоновна
 288. Дубина Василий Иванович
 289. Дубина Мария Гавриловна
 290. Кушнир Анна Яковлевна
 291. Ромащенко Николай Федорович
 292. Белоус Федор Николаевич
 293. Белоус Мотрена Ивановна
 294. Коноваленко Григорий Матвеевич
 295. Коваль Мария Тихоновна
 296. Лепеева Екатерина Васильевна
 297. Лепеева Анна Степановна *Васильевна*
 298. Савченко Николай Никифорович
 299. Савченко Татьяна Михайловна
 300. Мураха Татьяна Николаевна
 301. Ткач Нина Демидовна
 302. Лепеева Анастасия Васильевна
 303. Лепеева Анна Борисовна
 304. Коваль Антонина Григоровна
 305. Оныщенко Александр Дмитриевич
 306. Оныщенко Екатерина Тимофеевна
 307. Швидка Нина Ивановна
 308. Швидкий Николай Александрович
 309. Швидкий Виктор Николаевич
 310. Швидка Прасковья Борисовна
 311. Глуменко Петро Васильевич
 312. Медведь Григорий Матвеевич

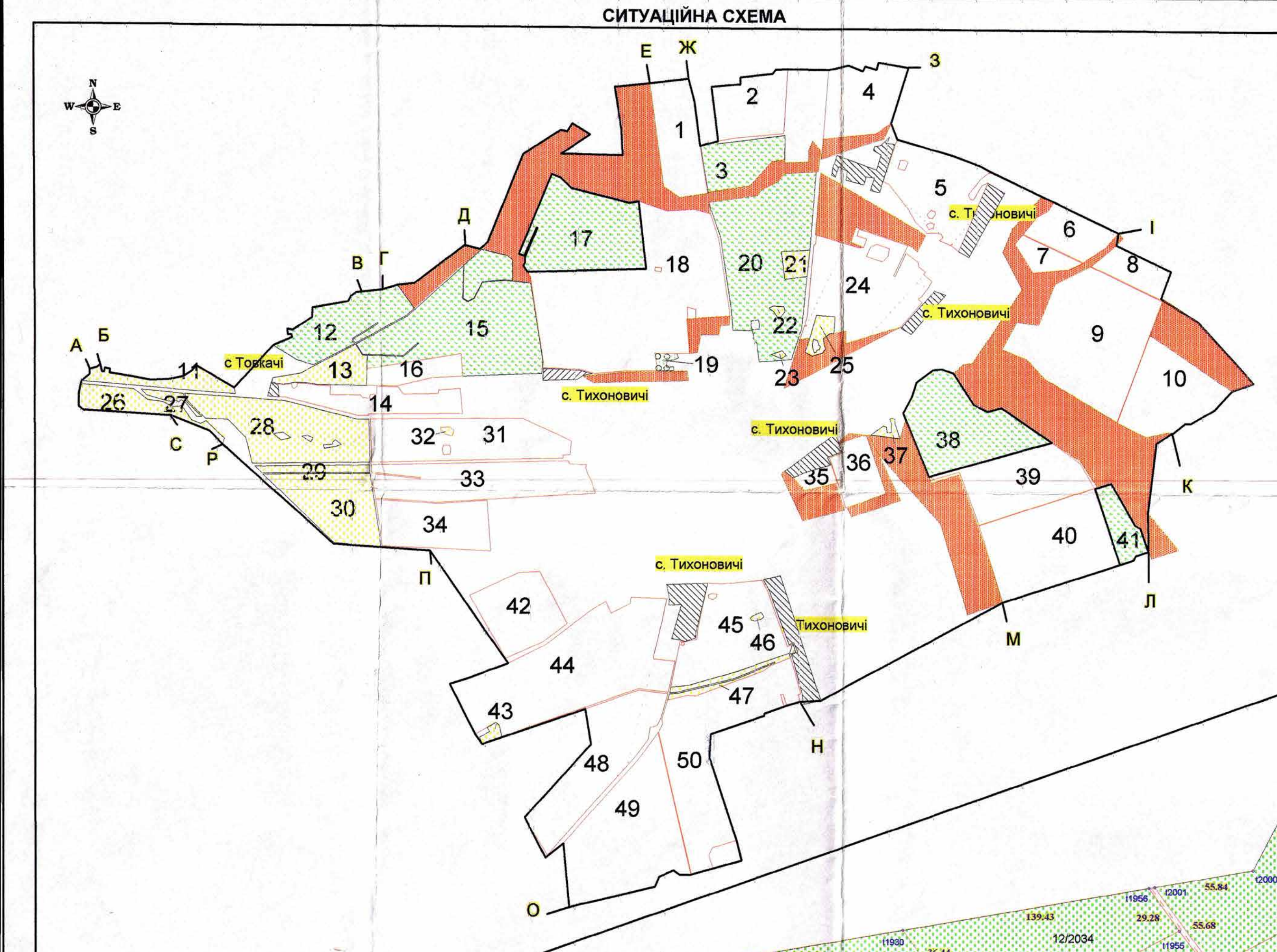
- 501 Стехалет Надежда Ивановна
502 Рудник Михаил Дмитриевич
503 Рудник Наталия Ефимовна
504 Писанко Иван Раманович
505 Писанко Матрена Леоновна
506 Малошук Надежда Семеновна
507 Ткач Марфа Филиповна
508 Коваль Иван Иванович
509 Коваль Мария Андреевна
510 Колесникова Екатерина Кузьминична
511 Гончаренко Анна Николаевна
522 Коротыш Анна Захаровна
513 Савченко Анатолий Степанович
514 Коротыш Василий Семенович
525 Коротыш Серафима Антоновна
516 Грищенко Дмитрий Петрович
517 Кушнир Татьяна Николаевна
518 Ткач Афанасий Есипович
519 Ткач Анастасия Андреевна
520 Ткач Надежда Потаповна
521 Зарецкий Сергей Александрович
522 Дедусь Вера Никитовна
523 Кушнир Анна Есиповна
524 Исаченко Александра Степановна
525 Андрущенко Анна Ивановна
526 Лось Надежда Петровна
527 Лось Николай Васильевич
528 Стрехалет Ульяна Лукьяновна
529 Игнатенко Людмила Васильевна
530 Мельник Петро Николаевич

Пр. КСМ:

Секретарь:

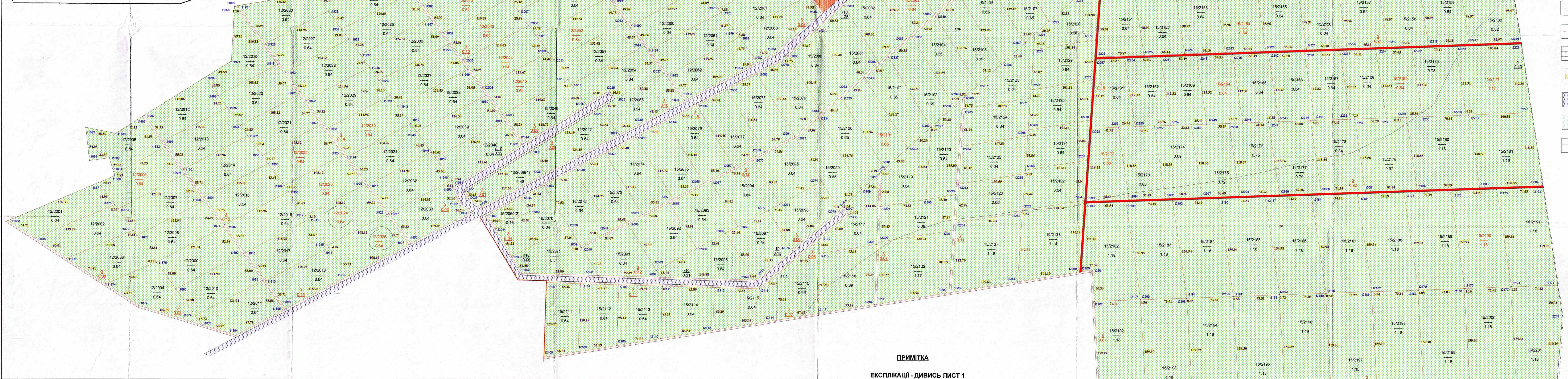
[Handwritten signature]
[Handwritten signature]

ПРОЕКТ ЗЕМЛЕУСТРОЮ
 щодо організації території земельних часток (паїв)
 колишнього КСП "Росія" на території Тихоновицької сільської ради
 Щорського району Чернігівської області
 (пасовища)

ОПИС МЕЖ

від А до Б земля Коржавського лісгоспу Тихоновицької сільської ради Щорського району
 від Б до В земля Коржавського лісгоспу Тихоновицької сільської ради Щорського району
 від В до Г земля Сільської області, Річишча Радехівська
 від Г до Д земля Тихоновицької сільської ради Щорського району
 від Д до Е земля Коржавського лісгоспу Тихоновицької сільської ради Щорського району
 від Е до Ж земля Тихоновицької сільської ради Щорського району
 від Ж до З земля Холмського лісгоспу Тихоновицької сільської ради Щорського району
 від З до І земля Тихоновицької сільської ради Щорського району
 від І до К земля Організаційної ради Щорського району
 від К до Л земля Тихоновицької сільської ради Щорського району
 від Л до М земля Коржавського лісгоспу Щорського району
 від М до Н земля Тихоновицької сільської ради Щорського району
 від Н до О земля Коржавського лісгоспу Щорського району
 від О до П земля Чернігівської області, осередки мерек
 від П до Р земля Тихоновицької сільської ради Щорського району
 від Р до С земля Чернігівського управління осередки мерек
 від С до А земля Чернігівського управління осередки мерек

- Шифри та назви агровиборчих груп ґрунтів**
- 16- Дерново-приховано-підзолисті глинисто-піщані ґрунти
  - 56- Дерново-підзолисті і дернові неоглеєні і глеюваті глинисто-піщані ґрунти
  - 5в- Дерново-підзолисті і дернові неоглеєні і глеюваті супіщані ґрунти
  - 86- Дерново-підзолисті глеюваті глинисто-піщані ґрунти
  - 8в- Дерново-підзолисті глеюваті супіщані ґрунти
  - 146- Дерново-підзолисті глейові глинисто-піщані ґрунти
  - 14в- Дерново-підзолисті глейові супіщані ґрунти
  - 276- Дерново-підзолисті глейові осушені глинисто-піщані ґрунти
  - 27в- Дерново-підзолисті глейові осушені супіщані ґрунти
  - 141- Лучно-болотні, мулувато-болотні і торфувато-болотні неосушені ґрунти
  - 142- Лучно-болотні, мулувато-болотні і торфувато-болотні осушені ґрунти
  - 1776- Дернові неглибокі глеюваті глинисто-піщані ґрунти
  - 1786- Дернові глибокі глейові глинисто-піщані ґрунти
  - 178в- Дернові глибокі глейові супіщані ґрунти
  - 179в- Дернові глибокі осушені супіщані ґрунти

Умовні позначення

	нова контура / ділянки площа, в кв яка надяється у власність		рілля
	нова контура / ділянки площа, в кв яка не надяється у власність		сіножаті
	межа земельної ділянки		пасовища
	польові шляхи існуючі		лісосмува
	польові шляхи запроєктовані		землі історико-культурного значення
	проект для худоби		землі запасу
	шляхи з твердим покриттям		записані землі
	заболочені землі		чаварники
	стани		населені пункти
	межа та назва ґрунту		лінія електропередач з охоронною зоною ЛЕП 10 кВ-10 м

ПРИМІТКА
 ЕКСПЛІКАЦІЯ - ДИВИТЬСЯ ЛИСТ 1

Погодjeno

Начальник Щорського районного відділу земельної реформи *М. Погреб*

Голова Тихоновицької сільської ради

Посада: Прізвище: Звання: "МАРМАНАТ"

Стор. інвентар: Довжина: Мішкунка: Лист: Листів:

Річ. відділ: Катерина: 1: 2: 000: 3: 6

Виконав: Дієвська: Проект територіальної організації території: ЛПН "Росія" (ЛПН "Росія")

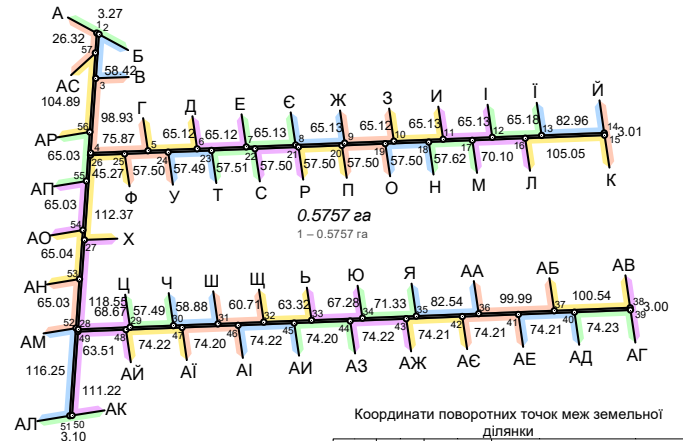

Кадастровий план земельної ділянки

Кадастровий номер земельної ділянки 7425888400:04:000:_____

Опис меж

Від А до Б землі не надані у власність, чи користування
 Від Б до В Чурупченко Сергій Іванович (7425888400:04:000:0402)
 Від В до Г Білоус Олександр Юрійович (7425888400:04:000:0412)
 Від Г до Д Бадун Віталій Олександрович (7425888400:04:000:0413)
 Від Д до Е Циганок Олександр Іванович (7425888400:04:000:0414)
 Від Е до Є - (7425888400:04:000:1781)
 Від Є до Ж Швидкий Олексій Миколайович (7425888400:04:000:0416)
 Від Ж до З Швидка Марія Єлісеївна (7425888400:04:000:0417)
 Від З до И Мягкий Михайло Петрович (7425888400:04:000:0418)
 Від И до І Онищенко Олександр Дмитрович (7425888400:04:000:0419)
 Від І до І' Ромашенко Ганна Демидівна (7425888400:04:000:0420)
 Від І' до Й Милейко Олена Василівна (7425888400:04:000:0421)
 Від Й до К землі не надані у власність, чи користування
 Від К до Л Глуменко Володимир Петрович (7425888400:04:000:0432)
 Від Л до М Дорощів Юрій Миколайович (7425888400:04:000:0431)
 Від М до Н - (7425888400:04:000:1782)
 Від Н до О Федосенко Микола Петрович (7425888400:04:000:0429)
 Від О до П Федосенко Микола Петрович (7425888400:04:000:0428)
 Від П до Р (7425888400:04:000:0000)
 Від Р до С Ткач Наталія Петрівна (7425888400:04:000:0426)
 Від С до Т землі не надані у власність, чи користування
 Від Т до У Пономаренко Ірина Данилівна (7425888400:04:000:0424)
 Від У до Ф Пономаренко Галина Василівна (7425888400:04:000:0423)
 Від Ф до Х Авраменко Надія Олексіївна (7425888400:04:000:0422)
 Від Х до Ц Глуменко Володимир Петрович (7425888400:04:000:0433)
 Від Ц до Ч Білоус Микола Григорович (7425888400:04:000:0434)
 Від Ч до Ш Білоус Лідія Митрофанівна (7425888400:04:000:0435)
 Від Ш до Щ Савченко Тетяна Григорівна (7425888400:04:000:0436)
 Від Щ до Ъ Савченко Микола Никифорович (7425888400:04:000:0437)
 Від Ъ до Ю Федченко Катерина Леонівна (7425888400:04:000:0438)
 Від Ю до Я Коваль Уляна Михайлівна (7425888400:04:000:0439)
 Від Я до АА Бондаренко Парасковія Олексіївна (7425888400:04:000:0440)
 Від АА до АБ Ісаченко Галина Микитівна (7425888400:04:000:0441)
 Від АБ до АВ Бадуненко Надія Михайлівна (7425888400:04:000:0442)
 Від АВ до АГ землі не надані у власність, чи користування
 Від АГ до АД Кузьменко Микола Васильович (7425888400:04:000:0452)
 Від АД до АЕ - (7425888400:04:000:1783)
 Від АЕ до АЄ М'ягкий Михайло Іванович (7425888400:04:000:0450)
 Від АЄ до АЖ М'яжка Віра Іванівна (7425888400:04:000:0449)
 Від АЖ до АЗ Безборода Олена Василівна, Кухаренко Микола Васильович (7425888400:04:000:0448)
 Від АЗ до АИ Мягкий Петро Федорович (7425888400:04:000:0447)
 Від АИ до АІ Надточій Ольга Тимофіївна (7425888400:04:000:0446)
 Від АІ до АІ' Мятенко Оксана Іванівна (7425888400:04:000:0445)
 Від АІ' до АЙ Коваль Надія Романівна (7425888400:04:000:0444)
 Від АЙ до АК Коваль Павло Петрович (7425888400:04:000:0443)
 Від АК до АЛ землі не надані у власність, чи користування
 Від АЛ до АМ Циганок Анатолій Іванович (7425888400:04:000:0394)
 Від АМ до АН Литвиненко Тетяна Сергіївна (7425888400:04:000:0393)
 Від АН до АО Авраменко Валерій Миколайович (7425888400:04:000:0392)
 Від АО до АП Кузьменко Марія Петрівна (7425888400:04:000:0391)
 Від АП до АР Кузьменко Іван Опанасович (7425888400:04:000:0390)
 Від АР до АС Шевченко Валентина Григорівна, Медвідь Ніна Григорівна (7425888400:04:000:0389)
 Від АС до А Смірнова Ніна Василівна (7425888400:04:000:0371)

Координати поворотних точок меж земельної ділянки

№ точки на схемі	Назва точки	Відстань (метрів)	Координати	
			X	Y
1	1	3,27	5749362,960	4274857,180
2	2	58,42	5749361,390	4274860,050
3	3	98,93	5749303,110	4274855,970
4	4	75,87	5749204,420	4274849,060
5	5	65,12	5749207,340	4274924,870
6	6	65,12	5749209,880	4274989,940
7	7	65,13	5749212,420	4275055,010
8	8	65,13	5749214,950	4275120,090
9	9	65,12	5749217,500	4275185,170
10	10	65,13	5749220,040	4275250,240
11	11	65,13	5749222,570	4275315,320
12	12	65,18	5749225,110	4275380,400
13	13	82,96	5749227,660	4275445,530
14	14	3,01	5749230,890	4275528,430
15	15	105,05	5749227,910	4275528,880
16	16	70,10	5749223,820	4275423,910
17	17	57,62	5749221,090	4275353,860
18	18	57,50	5749218,840	4275296,280
19	19	57,50	5749216,590	4275238,820
20	20	57,50	5749214,350	4275181,360
21	21	57,50	5749212,110	4275123,900
22	22	57,51	5749209,860	4275066,440
23	23	57,49	5749207,620	4275008,970
24	24	57,50	5749205,380	4274951,520
25	25	45,27	5749203,130	4274894,060
26	26	112,37	5749201,390	4274848,820
27	27	118,55	5749089,300	4274840,880
28	28	68,67	5748971,040	4274832,540
29	29	57,49	5748973,720	4274901,160
30	30	58,88	5748975,960	4274958,610
31	31	60,71	5748978,250	4275017,450
32	32	63,32	5748980,620	4275078,110
33	33	67,28	5748983,080	4275141,380
34	34	71,33	5748985,710	4275208,610
35	35	82,54	5748988,490	4275279,890
36	36	99,99	5748991,700	4275362,370
37	37	100,54	5748995,590	4275462,280
38	38	3,00	5748999,510	4275562,740
39	39	74,23	5748996,540	4275563,170
40	40	74,21	5748993,640	4275489,000
41	41	74,21	5748990,750	4275414,850
42	42	74,21	5748987,860	4275340,700
43	43	74,22	5748984,960	4275266,550
44	44	74,20	5748982,080	4275192,390
45	45	74,22	5748979,180	4275118,250
46	46	74,20	5748976,290	4275044,090
47	47	74,22	5748973,400	4274969,950
48	48	63,51	5748970,510	4274895,790
49	49	111,22	5748968,070	4274832,330
50	50	3,10	5748857,130	4274824,490
51	51	116,25	5748856,630	4274821,430
52	52	65,03	5748972,590	4274829,620
53	53	65,04	5749037,460	4274834,200
54	54	65,03	5749102,340	4274838,780
55	55	65,03	5749167,210	4274843,370
56	56	104,89	5749232,080	4274847,940
57	57	26,32	5749336,710	4274855,330
1	1			

Умовні позначення

	поворотні точки
	лінійні проміри
	межові знаки

Відомості про встановлені межові знаки

Межові знаки не встановлювались, відповідно до ч.4 ст.106 Земельного кодексу України за бажанням власника ділянки, оскільки межа земельної ділянки у природі (на місцевості) збігається з природними чи штучними лінійними спорудами, рубжежами (річками, струмками, каналами, лісосмугами, рослинними смугами, шляхами, стежками, річками, стінами, шляховими спорудами, парканами, огорожею, фасадами будівель, іншими лінійними спорудами, рубжежами тощо)

Земельні угіддя

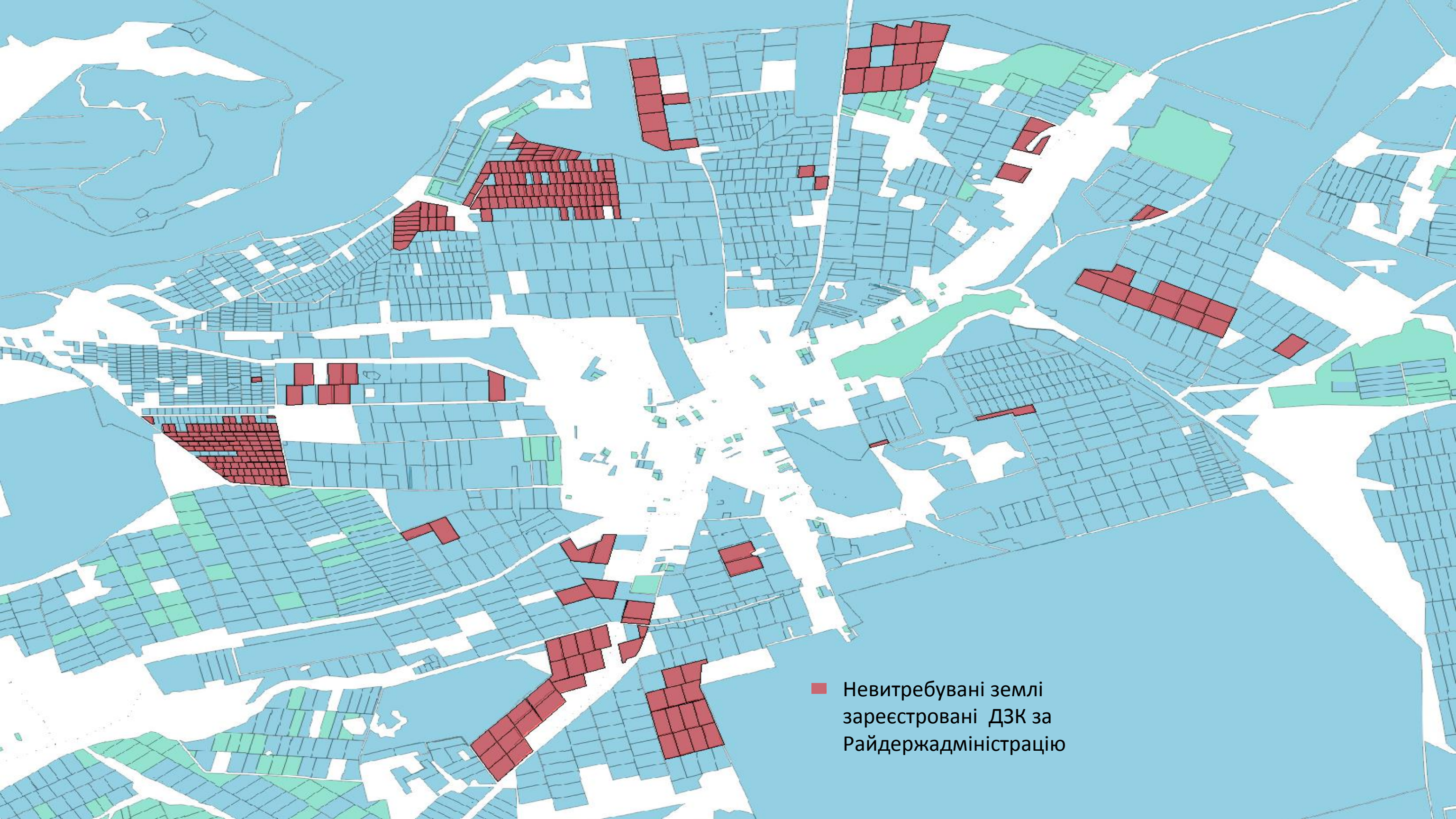
№	Код	Призначення	Площа, га
1	002.02	Пасовища	0,5757

Обмежень, згідно з постановою КМУ від 17.10.2012 №1051, не встановлено

Кадастровий квартал	7425888400:04:000		
Місце розташування	Чернігівська область, Корюківський район, Сновська міська рада (за межами с. Тихоновичі),		
Цільове призначення	Категорія земель	100 – Землі сільськогосподарського призначення	
	Код виду цільового призначення	01.01	
Площа, га	0,5757		

Виконавець	Лепєєв Д.А.	2025	Чернігівська область, Корюківський район, Сновська міська рада (за межами с. Тихоновичі),			
Перевірив	Чумаченко О.М.	2025	Технічна документація із землеустрою щодо інвентаризації земель	Стадія	Аркуш	Аркушів
				Т	1	1
			Кадастровий план земельної ділянки	НУБІП		
			Масштаб 1:10000	м. Київ - 2025		

■ Невитребувані землі
zareєстровані ДЗК за
Райдержадміністрацію